Besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' in Avelgem en Kluisbergen

DE VLAAMSE REGERING,

Rechtsgrond

Dit besluit is gebaseerd op:

- De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 2.2.10, §5.
- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, artikel 1.3.1.1, §1, eerste lid.

Vormvereisten

Volgende vormvereisten zijn voldaan:

- De beslissing van de Vlaamse Regering van 7 juli 2023 houdende de goedkeuring van de startnota voor de gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen'.
- De publieke consultatie over de startnota voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' van 22 augustus 2023 tot en met 20 oktober 2023. Er werd een publiek participatiemoment georganiseerd over de startnota 'Lus van Henegouwen' op 28 september 2023 in Avelgem. Er werden 93 inspraakreacties ontvangen, waarvan adviezen van de gemeenten Avelgem en Kluisbergen, de provincie Oost-Vlaanderen, de dienst Water van de Provincie West-Vlaanderen, het Waalse Gewest, de VMM, de NMBS, De Lijn, Infrabel, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap Onroerend Erfgoed, het Departement Landbouw en Visserij, het Agentschap Wegen en Verkeer en SARO.
- Het advies van de Vlaamse Strategische Adviesraad voor Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed van 18 oktober 2023 over de startnota voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen'.
- De scopingnota 1 voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' gepubliceerd op de website van het Vlaamse Departement Omgeving op 23 januari 2025.
- De plenaire vergadering over het eerste voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' van 14 maart 2025, het verslag ervan en de mondelinge en/of schriftelijke adviezen van de gemeenten Avelgem en Kluisbergen, de provincies Oost- en West-Vlaanderen, het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, het Agentschap Onroerend Erfgoed, het Agentschap Innoveren en Ondernemen, De Vlaamse Waterweg, het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, het Federaal Ministerie van Verkeer en Infrastructuur directoraat-generaal van de Luchtvaart en Fluxys.
- De plenaire vergadering over het tweede voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' van 26 februari 2026, het verslag ervan en de mondelinge en/of schriftelijke adviezen van de gemeenten Avelgem en Kluisbergen, provincie Oost-Vlaanderen, provincie West-Vlaanderen, de Waalse Regering, Departement Landbouw en Zeevisserij, Agentschap voor Natuur en Bos, Agentschap

Onroerend Erfgoed, De Vlaamse Waterweg, Departement MOW, De Lijn, VMM, NMBS, Sport Vlaanderen en Wonen Vlaanderen.

- Het tweede voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' bevatte eveneens scopingnota 2. Het Vlaams Expertisecentrum m.e.r. werd om advies gevraagd over scopingnota 2 en heeft zich in haar advies van 13 februari 2026 akkoord verklaard met de reikwijdte, de detailleringsgraad en de inhoudelijke aanpak van het milieueffectrapport. Deze scopingnota 2 werd niet meer gewijzigd na de 2de plenaire vergadering.
- De Vlaamse Regering stelde het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' voorlopig vast op 3 april 2026.
- De Vlaamse Regering kondigde het openbaar onderzoek over het ontwerp van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan aan in het Belgisch Staatsblad en drie nationale kranten en met een radiobericht.
- Het openbaar onderzoek vond plaats van 5 mei 2026 tot en met 3 juli 2026.
- Tijdens het openbaar onderzoek werden 21 inspraakreacties ontvangen, waaronder adviezen van de gemeenteraad van Avelgem, de Provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen, de Waalse Regering, het Agentschap Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Milieumaatschappij (water), de Vlaamse Vervoersmaatschappij De Lijn, de NMBS en Infrabel. Daarnaast heeft ook het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Kluisbergen en van de gemeente Avelgem een reactie ingediend.
- Aan het Vlaams Expertisecentrum MER (VECM) werd op 7 oktober 2026 om advies gevraagd over de kwaliteit van de milieubeoordeling en over de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het milieueffectrapport. Het VECM heeft op 27 oktober 2026 een beoordeling gedaan van de milieubeoordeling op planniveau en daarbij aangegeven dat de beoordeling voldoet aan de kwaliteitsvereisten.
- Het advies […] van de Raad van state, gegeven op […], met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- Voorliggend GRUP geeft uitvoering aan het richtinggevende gedeelte van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (RSV), waarin wordt aangegeven dat voor elektriciteitsleidingen een hoofdnet van 150 kV-leidingen en meer wordt geselecteerd op Vlaams niveau. In de gedeeltelijke herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen zoals definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering op 17 december 2010, is opgenomen dat ook het hoogspanningsnet van 70 kV-leidingen en meer op Vlaams niveau worden geselecteerd en in ruimtelijke uitvoeringsplannen wordt vastgelegd. De vooropgestelde nieuwe verbinding ('Lus van Henegouwen') maakt deel uit van het Belgische primaire transportnetwerk (380 kV) en wordt dus beschouwd als een hoofdtransportleiding die ruimtelijk wordt vastgelegd op Vlaams niveau.

  In functie van een efficiënt ruimtegebruik en om te verhinderen dat de bouw van hoogspanningsleidingen, zowel ondergronds als bovengronds, de ruimtelijke kwaliteit vermindert en tot aantasting van het fysisch systeem en het ecologisch functioneren leidt, wordt voor de toekomstige ontwikkeling een nuttige bundeling met lijninfrastructuren van Vlaams niveau vooropgesteld, zonder dat het bundelingsprincipe de verdere ontwikkeling van het hoogspanningsnet in het gedrang brengt. In functie van de technische beperkingen worden ondergrondse

hoogspanningsleidingen zoveel mogelijk aangelegd in leidingstroken en gebundeld met lijninfrastructuren van lokaal of bovenlokaal niveau, voor zover dit juridisch realiseerbaar is. Voor het bundelen van hoogspanningsleidingen met lijninfrastructuur en het bestaande hoogspanningsnet wordt rekening gehouden met de behoeften erkend in het Investeringsplan en het Ontwikkelingsplan uit de federale en Vlaamse gewestelijke wetgeving. De draagstructuren of de tracés van bestaande bovengrondse hoogspanningsleidingen komen bij voorrang in aanmerking voor het aanbrengen van bijkomende elektrische geleiders, indien zij daarvoor ontworpen zijn.

- Het voorgenomen plan ligt op het grondgebied van de gemeenten Avelgem en Kluisbergen.
- Het GRUP 'Lus van Henegouwen' heeft als opzet de vereiste planologische basis te creëren voor de realisatie van het gedeelte van het project 'Boucle du Hainaut' dat op het grondgebied van het Vlaams Gewest is gelegen tussen het hoogspanningsstation van Avelgem en de grens met het Waalse Gewest. Hierbij zijn de volgende 4 doelstellingen geformuleerd, waar cumulatief aan voldaan moet worden:
    - Het planologisch verankeren en uitbreiden van het hoogspanningsstation in Avelgem om extra onthaalcapaciteit te creëren voor onshore energieproductie of klantenaansluitingen.
    - Het realiseren van een hoogspanningsverbinding van 6 GW tussen het hoogspanningsstation in Avelgem en de gewestgrens;
    - De koppeling maken met het gedeelte van de verbinding in het Waals Gewest, waar het traject verder loopt tot Courcelles.
    - Het compenseren van de ingenomen agrarische bestemming omwille van de uitbreiding van het hoogspanningsstation.
- De aspecten uit het juridisch en beleidsmatig kader waar bijzondere aandacht naar is gegaan, zijn:
    - Het *standstill*-principe voor de lengte van het bovengrondse hoogspanningsnet. Dat is van toepassing op het niveau van het Vlaamse gewest.
    - Een efficiënt ruimtegebruik, onder meer door de oplossingen toekomstgericht te ontwerpen, maximaal gebruik te maken van bestaande hoogspanningsinfrastructuur en door de totale hoeveelheid nieuwe hoogspanningsinfrastructuur zo beperkt mogelijk te houden.
    - Het principe om nieuwe hoogspanningslijnen zo veel mogelijk te bundelen met bestaande infrastructuur op Vlaams niveau, rekening houden met de wettelijke beperkingen.
    - De toepassing van voorzorg als algemeen beginsel van het EU-recht (cf. art. 191 VWEU) en door de Vlaamse regering is geconcretiseerd voor alle nieuwe hoogspanningsinfrastructuur in het Afsprakenkader voor het beperken van de blootstelling aan magnetische velden (VR 2023 3103 DOC.0327/1BIS). Uitgangspunt is het zoveel mogelijk vermijden van nieuwe situaties met een jaargemiddelde blootstelling hoger dan 0,4 µT.
    - In VLAREM, titel twee, werd in Hoofdstuk 6.14 een norm voor acute (ogenblikkelijke) blootstelling aan magnetische velden van hoogspanningsverbindingen vastgelegd. Die norm is gelijk aan 100 µT en mag op geen enkel ogenblik overschreden worden.
- Voor het realiseren van nieuwe hoogspanningsverbindingen zijn de ruimtelijke principes uit het RSV toegepast, waarbij een onderscheid wordt gemaakt in:
    - Versterken van bestaande lijnen.
    - Herbenutten van bestaande lijnen.
    - Bundelen met bestaande lijnvormige structuren (bestaande hoogspanningslijnen, hoofdwegen, primaire wegen, hoofdwaterwegen, hoofdspoorwegen, …).
    - De totale lengte van het bovengrondse net niet uitbreiden.
    - Bundeling van functies.

- Concreet is bij het bepalen van een tracé volgende werkwijze gehanteerd:
    - Eerst is onderzocht of een bestaande lijn kan worden versterkt.
    - Indien dit niet het geval is, is het herbenutten van bestaande lijnen onderzocht.
    - Vervolgens is gezocht naar mogelijkheden om te bundelen met bestaande lijnvormige structuren.
    - Hoewel voormelde stappen een zekere chronologie in zich houden, zijn zij steeds als één coherent geheel bekeken. Dit volgt uit het gegeven dat de hoogspanningsverbinding als een ruimtelijk samenhangend geheel worden bekeken.
- Met de opmaak van het GRUP is een onderzoek naar de milieueffecten gepaard gegaan. De resultaten en conclusies hiervan zijn verwerkt in het GRUP en weergegeven in de toelichtingsnota. De motivatie voor de tracékeuze in het GRUP werd ook opgenomen in de toelichtingsnota.
- Voor wat betreft de alternatieven zijn in de scopingfase een aantal alternatieven en varianten voorgesteld en ingesproken, die in de milieubeoordeling in verschillende stappen zijn onderzocht, al dan niet weerhouden en verfijnd.
    - Stap 1 bestond uit een kwetsbaarheidsanalyse waarbij er voor de aangeduide corridors, mogelijke uitbreidingszones en compensatiegebieden, onderzocht is of er specifieke kwetsbaarheden zijn waar (aanzienlijk) negatieve effecten kunnen optreden bij uitvoering van het planvoornemen. Voor de aan te leggen 380 kV-verbinding is hierbij in de eerste plaats uitgegaan van de referentietechnologie (wisselstroom luchtlijn), maar een ondergrondse aanleg werd niet uitgesloten.
    - Op basis van de resultaten uit stap 1 is het planvoornemen voor de weerhouden alternatieven meer in detail uitgewerkt, met een afbakening op perceelsniveau voor het uitbreiden van het hoogspanningsstation met 4 velden en het ontwikkelen van tracés voor het aanleggen van een nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding vanaf het hoogspanningsstation in Avelgem tot de grens met Wallonië, waarvoor 3 potentiële eindpunten in beeld zijn gebracht. In sommige alternatieven (zowel voor de uitbreiding van het hoogspanningsstation als het aanleggen van een nieuwe bovengrondse 380 kV verbinding) is het noodzakelijk bestaande 150 kV verbindingen (gedeeltelijk) te verplaatsen of ondergronds te brengen. Ook voor deze aanpassingen zijn in deze stap tracés ontwikkeld. In stap 2 zijn vervolgens de mogelijke milieueffecten van de specifieke afbakeningen en de nieuwe aanduidingen voor de aanleg van een hoogspanningsverbinding beschreven en beoordeeld, waar nodig zijn milderende maatregelen uitgewerkt.
    - Op basis van de resultaten van stap 1 en stap 2 van het geïntegreerde onderzoek, is een volledig planvoornemen uitgewerkt, verder verfijnd en geoptimaliseerd. Hierbij zijn alle noodzakelijke ruimtelijk vertaalbare maatregelen uit stap 1 en/of 2 van het plan-MER ingepast in het eerste voorontwerp GRUP.
    - Naar aanleiding van de eerste plenaire vergadering zijn bijkomende alternatieven onderzocht, technisch en ruimtelijk verfijnd en geoptimaliseerd. Met het oog op het vrijwaren van de Waterhoek, daarbij rekening houdend met de specifieke ruimtelijke situatie, nl. de ligging in een omgeving gekenmerkt door VEN-gebied in combinatie met de aanwezigheid van historisch permanent grasland. Gelet op de specifieke ruimtelijke context, is nagegaan of het mogelijk is om een hoogspanningslijn te realiseren zonder mastinplanting in VEN of historisch permanent grasland. De knikken in het tracé (die duiden op een latere mastlocatie) zijn dan ook op die manier ontworpen dat in een latere fase

een overlap van een mastlocatie met een biologisch waardevol perceel binnen VEN-gebied kan vermeden worden.
- Tot slot zijn verdere optimalisaties in alle tracés doorgevoerd om zoveel mogelijk woningen uit de 0,4 µT-contour te houden.
- Het gekozen alternatief, met inbegrip van alle noodzakelijke ruimtelijk vertaalbare maatregelen uit stap 1 en/of 2 van het plan-MER werd ingepast in het tweede voorontwerp en voorliggend GRUP. In het plan-MER is in een eindsynthese tevens een finale conclusie gegeven, inclusief alle resterende effecten.

- Op basis van het beschreven alternatievenonderzoek, kunnen volgende conclusies worden geformuleerd:
    - Uitbreiding hoogspanningsstation: de minste milieueffecten kunnen worden verwacht indien de nodige ruimte voor 4 nieuwe velden wordt voorzien ten oosten van het bestaand hoogspanningsstation. De bestaande groenbuffer aan de westelijke zijde wordt behouden, aan de andere zijden wordt een groenbuffer voorzien.

      De bestaande verbinding Moeskroen-Ruien wordt vanaf het hoogspanningsstation van Avelgem tot in Ruien volledig ondergronds gebracht. De kruising met de Schelde en de kruising van het VEN-gebied ten oosten van het hoogspanningsstation gebeuren via een sleufloze techniek. Een lokale aanpassing van het bovengrondse tracé Moeskroen-Ruien is noodzakelijk. Het vereiste opstijgpunt wordt voorzien binnen de uitbreiding van het hoogspanningsstation.
    - 380 kV-verbinding: er zijn globaal meer negatieve effecten te verwachten bij de alternatieven die een boven- en ondergrondse aanleg combineren door het integreren van een opstijgpunt en een gedeeltelijke ondergrondse aanleg, in vergelijking met een bovengrondse aanleg. Bovendien zou dit de mogelijkheden voor ondergrondse aanleg op Waals grondgebied beperken tot maximaal 1 zone met derhalve de nodige gevolgen op onder andere algemeen milieuvlak. Het tracé opgenomen in het ontwerp-GRUP is daarom een bovengrondse aanduiding.

      Rekening houdend met technische vereisten (het niet-vereist zijn van GIB's) en de daaruit voortvloeiende ruimte-inname ter hoogte van het hoogspanningsstation is geopteerd voor het tracé dat aansluit op het oostelijk deel van het hoogspanningsstation, waarna langs oostelijke richting om de Waterhoek wordt afgebogen naar het zuiden, richting de oude Scheldemeanders. Na de kruising met de Schelde verloopt het tracé zo rechtlijnig mogelijk, met uitzondering van een knik net voor de Waalse grens.

      In het noorden is er een overlap met de bestaande 150 kV lijn tussen Avelgem en Ruien waardoor deze lijn gedeeltelijk ondergronds moet worden gebracht en ook gedeeltelijk moet worden verplaatst. Binnen de uitbreiding van het hoogspanningsstation is daartoe de nodige ruimte voorzien. De nieuwe verbinding bundelt eerst met de bestaande 380 kV verbinding en verloopt na het kruisen van de Schelde cross country naar het eindpunt ter hoogte van de gewestgrens.

      Het eindpunt met de gewestgrens is geselecteerd, rekening houdend met de effecten bij een verderzetting van het tracé op Waals grondgebied.
    - Met het oog op de vereiste plancompensatie wordt ca. 8 ha woonuitbreidingsgebied in Avelgem herbestemd naar agrarisch gebied.
- De milieubeoordeling omvat elementen voor de watertoets. Met het watersysteem en het leefmilieu is rekening gehouden bij de opmaak van het grafisch plan en de redactie

van de stedenbouwkundige voorschriften. Op basis van de geïntegreerde milieubeoordeling kan geoordeeld worden dat het plan geen nadelige gevolgen heeft voor het watersysteem die niet kunnen worden gecompenseerd, noch op andere aspecten van het leefmilieu.

- In het kader van de opmaak van het plan-MER is ook een passende beoordeling uitgevoerd, weliswaar voor alternatieven die niet zijn doorvertaald in voorliggend GRUP. De aard van de effecten leidt niet tot een effect dat reikt tot aan het SBZ-H. Er is bijgevolg geen rechtstreekse impact op het SBZ-H te verwachten. Het plangebied is ook niet gelegen ter hoogte van een waardevolle verbindingszone tussen twee deelgebieden van het SBZ-H. Verder zijn er in de exploitatiefase geen permanente indirecte effecten te verwachten. De mogelijke impact ten gevolge van eutrofiëring tijdens de aanlegfase werd onderzocht voor het alternatief dat overlapt met een SBZ-H. Hiervan werd geoordeeld dat er geen betekenisvol negatieve effecten zouden optreden ten gevolge van de aanleg van de masten. Bijgevolg zijn van een alternatief met aanleg van masten veel verder weg van het SBZ-H ook geen betekenisvol negatieve effecten te verwachten. De resultaten en conclusies hiervan zijn derhalve verwerkt in het GRUP en weergegeven in de toelichtingsnota.
- In de toelichtingsnota wordt in de milieuverklaring de motivering van de ruimtelijke vertaling van de aannames, preventieve maatregelen en milderende maatregelen opgenomen.
- Het project 'Boucle du Hainaut' is noodzakelijk voor de versterking van het Belgische hoogspanningsnet en is voorzien in het Federaal Ontwikkelingsplan (FOP). Het FOP geeft een gedetailleerde raming van de behoeften aan transmissiecapaciteit. Het bevat ook het investeringsprogramma waartoe Elia zich verbindt om aan deze behoeften te tegemoet te komen. Het FOP houdt eveneens rekening met de behoefte aan adequate reservecapaciteit en met de projecten van gemeenschappelijk belang die de instellingen van de Europese Unie voorstellen voor de trans-Europese netten.
- Met het gewestgrensoverschrijdend karakter van het project is rekening gehouden onder meer bij de opmaak van het plan en het bijhorende plan-MER.
- De neerslag van de geïntegreerde afweging, de ruimtelijke afweging en de milieubeoordeling, is opgenomen in de toelichtingsnota bij het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.
- In de hiernavolgende paragrafen wordt ingegaan op de adviezen, bezwaren en opmerkingen die werden ingediend tijdens het openbaar onderzoek. De adviezen en bezwaren zijn ten behoeve van de leesbaarheid omkaderd en worden gezamenlijk behandeld voor zover ze een gelijkaardige en gelijklopende inhoud hebben. Daarbij wordt, in een eerste gedeelte aangegeven welke aanpassingen worden doorgevoerd in het GRUP. Het betreft aanpassingen van het plan-MER en de toelichtingsnota bij het GRUP. Er zijn geen adviezen, bezwaren of opmerkingen die aanleiding geven tot aanpassingen aan de verordende delen van het GRUP: het grafisch plan en stedenbouwkundige voorschriften. In een tweed deel is vervolgens de bespreking op genomen van de adviezen, bezwaren en opmerkingen die geen aanleiding geven tot een aanpassing van het GRUP.

Behandeling van adviezen, bezwaren en opmerkingen die aanleiding geven tot aanpassingen aan het plan

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt gewezen op het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en op tekstuele fouten.

In antwoord hierop werden in de toelichtingsnota en het plan-MER tekstuele correcties uitgevoerd en werd de recente stand van zaken van het BRV aangevuld. Dit heeft geen gevolgen voor de inhoudelijke opties in het plan.

In hun bezwaarschrift wijzen de lokale bedrijfsgilden van Boerenbond erop dat elke vermindering of aantasting van bruikbare landbouwoppervlakte een rechtstreeks gevolg heeft voor de betrokken landbouwers, waarmee derhalve zorgvuldig moet worden omgegaan. Men stelt dat in de documenten wordt erkend dat compensatie nodig is, maar dat de VCRO niet van toepassing is op dit punt gezien de startnota werd goedgekeurd voor 20 juli 2024; desondanks mag niet worden teruggegrepen naar enkel financiële/economische compensatie. Boerenbond is van mening dat het nettoverlies aan agrarisch gebied moet gemotiveerd worden, en dat moet gemotiveerd worden dat er geen overtollige harde bestemmingen bestaan op gewestelijk niveau. Men wijst erop dat de compensatie-oefening onvoldoende is meegegroeid met de uiteindelijke ruimte-inname in het ontwerp GRUP: er gebeurt een herbestemming van 10 ha agrarisch gebied, waar deze in de startnota op 5 ha werd geraamd, maar er wordt slechts 8,1 ha gecompenseerd. Er is onvoldoende motivatie voor dit deficit opgenomen; de toelichtingsnota - die stelt dat wettelijk gezien slechts 5 ha moet gecompenseerd worden (p.56), dient verduidelijkt te worden en in lijn te worden gebracht met de regelgeving. Men stelt dat minstens voldoende gecompenseerd moet worden en wijst in die optiek naar onbebouwde delen van het als compensatiegebied geselecteerde woonuitbreidingsgebied, die evenwel niet worden herbestemd.

In antwoord op deze opmerking geeft de Vlaamse Regering aan dat de planologische compensatie volgt uit de plandoelstellingen (§ 2.3 vande Toelichtingsnota, gevoegd als Bijlage III bij het GRUP) waarin is opgenomen dat het compenseren van de ingenomen agrarische bestemming omwille van de uitbreiding van het hoogspanningsstation eveneens tot de plandoelstellingen behoort. De planologische compensatie is voorzien in artikel 57 van het Verzameldecreet 2024. Artikel 129 van datzelfde decreet bepaalt dat deze bepaling slechts van toepassing is op ruimtelijke uitvoeringsplannen waarvoor de startnota, vermeld in de artikelen 2.2.7, §2, artikel 2.2.12, §2, en artikel 2.2.18, §2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, goedgekeurd wordt na de datum van inwerkingtreding van artikel 57. Hier dateert de goedkeuring van de startnota van voordien (7 juli 2023)

Zoals aangegeven in §4.3.1.2 van de Toelichtingsnota is het bestaande hoogspanningsstation zonevreemd gelegen in agrarisch gebied, en wordt met voorliggend GRUP een planologische verankering van het bestaande hoogspanningsstation voorzien, naast de vereiste uitbreiding. Van de 10 ha agrarisch gebied die herbestemd wordt naar gebied voor openbaar nut en gemeenschapsvoorzieningen betreft ca. 5 ha het bestaande hoogspanningsstation, dat niet moet gecompenseerd worden; slechts 5 ha betreft een effectieve uitbreiding die moet gecompenseerd worden volgens de plandoelstellingen. Met voorliggend GRUP

wordt inderdaad meer dan de vereiste 5 ha gecompenseerd, nl. 8 ha, omdat gezocht is naar een logisch ruimtelijk geheel, bruikbaar voor de landbouwfunctie. Deze werkwijze is geenszins strijdig met 'de regelgeving' die de bezwaarindieners aanhalen noch bestaat er onduidelijkheid over het hoe en waarom compenseren.

In navolging van de vragen die dit onderwerp oproepen is de toelichtingsnota op dat punt aangevuld.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt een alternatief tracé voorgesteld voor het meest zuidelijke tracégedeelte. Concreet vraagt men om minstens de lijnen te bundelen tot na Orroir, om geen huizen in te sluiten tussen twee hoogspanningslijnen vanaf Ruien en in Orroir op de Rue Deflière tot aan de Pont-à-Rhônes. Men wijst op twee mogelijke opties, nl. een bundeling met Avelin of een afbuiging voor rue Deflière.

In antwoord op dit bezwaarschrift verwijst de Vlaamse Regering naar bijlage V bij het GRUP, met name het plan-MER. Naar aanleiding van deze opmerkingen werden deze 2 ingesproken alternatieven onderzocht. De conclusie van de milieubeoordeling is dat er op Vlaams grondgebied geen significante verschillen zijn tussen de door de bezwaarindieners voorgestelde alternatieven en het GRUP. In het kader van de milieueffectbeoordeling moet echter steeds rekening worden gehouden met de cumulatieve effecten van het globale project. Om die reden is ook een inkijk gegeven in de effectbeoordeling bij verderzetting van de tracés op Waals grondgebied. Bij de verderzetting van de alternatieve tracés en het GRUP-tracé op Waals grondgebied zal de omvang van de milieu-impact van het GRUP-tracé iets beperkter zijn in vergelijking met de alternatieve ingesproken tracés. Nergens is het zo dat een bepaald alternatief op alle effectgroepen in zijn geheel (dus rekening houdende met zowel de effecten op Vlaams als op Waals grondgebied) beter beoordeeld wordt in vergelijking met het GRUP. Aangezien de ingesproken alternatieven voor het volledige project minder goed scoren dan het GRUP tracé, wordt het tracé opgenomen in het ontwerp-GRUP behouden.

In navolging van deze bezwaren werd het plan-MER (§19 en §24) en de toelichtingsnota (§4.3.11) aangevuld met de beoordeling van de bijkomende tracé-alternatieven.

Behandeling van adviezen, bezwaren en opmerkingen die geen aanleiding geven tot aanpassingen aan het plan

Infrabel, NMBS, de Vlaamse Vervoermaatschappij De Lijn en VMM - Kern Beheer en Investeringen Waterlopen brengen geen advies uit hetzij omdat ze oordelen dat ze niet bevoegd zijn, hetzij omdat het plan geen impact heeft op hun gronden of beleidsdoelstellingen. Het agentschap Onroerend Erfgoed geeft aan dat binnen het plangebied geen gronden of erop aanwezige constructies gelegen zijn die beschermd zijn, en dat eerdere adviezen verwerkt zijn. De provincie Oost-Vlaanderen bevestigt in haar advies dat de plandoelstellingen en planopties van het GRUP niet strijdig zijn met het PRUP Ruien Centraal, waar het gedeeltelijk mee overlapt. De gemeenteraad van Avelgem brengt eveneens een gunstig advies uit over het ontwerp van GRUP.

De Vlaamse Regering neemt akte van deze adviezen.

In sommige bezwaren en opmerkingen worden de geleverde inspanning om Rugge te vrijwaren ondersteund.

De Vlaamse Regering neemt hiervan akte.

Bond Beter Leefmilieu ondersteunt het nut en de noodzaak van deze hoogspanningsverbinding, die noodzakelijk is voor de energietransitie. Omwille van de noodzaak engageren de milieu- en natuurverenigingen zich om mee te zoeken naar de best mogelijke oplossing voor de omwonenden, natuur en landschap. BBL is van mening dat het alternatievenonderzoek grondig is gevoerd en dat het gekozen alternatief B1optBis een weloverwogen keuze is, die rekening houdt met het voorzorgsprincipe. Ook Voka brengt een ondersteunende inspraakreactie uit, vermits de geplande verbinding deel uitmaakt van een bredere strategie om het Belgische elektriciteitsnet sterker en betrouwbaarder te maken en bijkomende aansluitcapaciteit te realiseren. Het project vormt een essentiële schakel in het mogelijk maken van de energietransitie en de verdere ontwikkeling van duurzame energieproductie op zee. Het project is voor Voka dan ook een missing link om bijkomende offshore windenergie aan land te krijgen én om meer aansluitcapaciteit in Vlaanderen te realiseren en heeft een belangrijke functie voor de economische ruggengraat van Vlaanderen, de zeehavengebieden. Bovendien maakt de versterking van het hoogspanningsnet grootschalige elektrificatieprojecten haalbaar, van industriële elektrificatie tot laad- en laadhubinfrastructuur, elektrolyse-installaties voor waterstofproductie en nieuwe vormen van circulaire industrie.

De Vlaamse Regering neemt akte van de standpunten van de middenveldorganisaties Bond Beter Leefmilieu en VOKA die de noodzaak van de aanleg van de hoogspanningsverbinding en het GRUP dat daarvoor wordt opgemaakt, ondersteunen.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt in algemene bewoordingen een bezorgdheid uitgedrukt over de volksgezondheid, de levenskwaliteit, het veiligheidsgevoel en de mentale rust van de inwoners. Er wordt gewezen op de omvang van de lijn, die hoger, krachtiger en massiever is dan de bestaande lijnen.

De Vlaamse regering neemt akte van deze opmerking en bevestigt dat magnetische velden toenemen bij de installatie van nieuwe hoogspanningslijnen. Er wordt verwezen naar de Toelichtingsnota, waar in §5.5.2 meer informatie is opgenomen over het voorzorgsprincipe m.b.t. het elektrisch magneetveld, de normen, het afsprakenkader en de monitoring, en over de methodiek voor berekeningen en de resultaten ervan.

De Vlaamse Regering verwijst tevens naar het Plan-MER, zoals gevoegd als Bijlage V bij het GRUP. Onder andere in §10.3.4 en §18.7.5 van het milieueffectenonderzoek worden de mogelijke psychosomatische effecten van het voorliggend plan beschreven. Gezien het ontbreken van wetenschappelijke literatuur over het aantal personen dat op vandaag ongerust is over de mogelijke effecten van hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsinifrastructuur in het algemeen, kunnen hier geen éénduidige kwantitatieve uitspraken over gemaakt worden. Niettemin wordt ervan uitgegaan dat de potentiële effecten groter zullen zijn bij mensen die nabij een hoogspanningsinstallatie wonen dan mensen verderaf. In die zin werd ervan uitgegaan dat voor de woningen die in de 0,4 µT contour zullen komen te liggen, de mogelijke psychosomatische effecten ook het grootst kunnen zijn, zonder evenwel hier een eindbeoordeling te kunnen aan geven.

Uit onderzoek blijkt dat risicocommunicatie een belangrijke rol kan spelen in of omwonenden zich blootgesteld voelen aan milieurisico's en meer symptomen rapporteren na blootstelling. Verder blijkt uit de perceptie van omwonenden dat als de communicatie niet aansluit bij hun behoefte aan informatie dit een belangrijke rol speelt in negatieve ervaringen bij de introductie van nieuwe hoogspanningslijnen.

Vanuit de Vlaamse Overheid wordt er informatie beschikbaar gesteld over het bestaande onderzoek naar de mogelijke gezondheidseffecten van Extreem Lage Frequentie magnetische velden.Elia zet bij al haar projecten in op een transparante en duidelijke communicatie naar omwonenden toe (zie ook bijlage 8 bij de scopingnota).

Deze bezwaren en opmerkingen geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat de aanleg van hoogspanningslijnen zal leiden tot een aanzienlijke waardevermindering van het onroerend goed of zal leiden tot onverkoopbare woningen.

De Vlaamse Regering wijst erop dat in de VCRO, met uitzondering van hetgeen in de de bepalingen in artikel 2.2.5, §1, 9° en 10° is opgenomen, geen vergoedings- of compensatie-elementen zijn gekoppeld aan een GRUP. Voor de vorderingen tot betaling van planschadevergoedingen of andere compensaties kunnen, na de definitieve vaststelling van het GRUP, de geëigende procedures worden gevolgd. In voorliggend GRUP werd een register opgemaakt met percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot planschade, planbaten of andere compensatie. Volgens vaste rechtspraak is dit register niet rechtscheppend.

Naar aanleiding van voorliggend GRUP zal de hoogspanningsverbinding zelf geen aanleiding geven tot planschade. Met voorliggend GRUP wordt immers de onderliggende bestemming niet gewijzigd, als het gaat om de aanduiding "Leidingstraat" en "Hoogspanningsleiding" in overdruk. Het stedenbouwkundig voorschrift over de overdruk bevat tevens het verband met de grondkleur. Het GRUP voegt enkel een overdruk toe aan een bestaande gewestplanbestemming of RUP-bestemming. De onderliggende bestemming wordt niet gewijzigd.

De Vlaamse Regering begrijpt dat een compensatie- en vergoedingenbeleid als flankerend beleid belangrijk is en verwijst daarom naar de afgesloten overeenkomst met de netbeheerder met betrekking tot het compensatiebeleid. Hierop is ingegaan in §5.4 van de Toelichtingsnota, Bijlage III bij het GRUP, en §10.1 van Scopingnota 2 (bijlage VI bij het GRUP).

Het compensatiebeleid is een evenwichtig beleid waarbij de balans tussen maatschappelijk en individueel belang gevonden werd. De Vlaamse Regering verwijst in antwoord op deze opmerkingen en bezwaren dan ook naar deze overeenkomst. In deze overeenkomst zijn vergoedingsprincipes opgenomen voor het mogelijke waardeverlies van woningen, alsook een beschrijving van de situaties voor dewelke Elia een vrijwillig aankoopaanbod zal geven.

De Vlaamse regering wijst er tot slot op dat met de definitieve vaststelling slechts een rechtsbasis voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor de uitvoering van het project tot stand wordt gebracht. Eventuele waardevermindering zal pas aan de orde zijn bij de uitvoering van het project.

Deze bezwaren en opmerkingen geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat het GRUP een planschadefeit creëert; men vraagt de betreffende percelen op te nemen in het register waarop plancompensaties van toepassing kunnen zijn, zodat hun rechten op planschadevergoeding formeel worden gevrijwaard.

In antwoord hierop verwijst de Vlaamse Regering naar artikel 2.2.5 VCRO. Dit stelt dat een RUP een register van de percelen bevat waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planbatenheffing, een planschadevergoeding, een bestemmingswijzigingscompensatie of een compensatie ingevolge beschermingsvoorschriften.

Volgens een vaste rechtspraak is dit register niet rechtscheppend. De al dan niet opmaak van zo een register of de al dan niet opname in zo een register is geen noodzakelijke voorwaarde om al dan niet aanspraak te kunnen maken op een planschadevergoeding of een andere compensatie. Het feit of zo een register – al dan niet ten onrechte – niet werd opgemaakt en gevoegd bij een RUP, kan niet leiden tot de onwettigheid ervan. Voor de vorderingen tot betaling van planschadevergoedingen of andere compensaties kunnen, na de definitieve vaststelling van het plan, de geëigende procedures worden gevolgd.

Naar aanleiding van voorliggend GRUP zal de hoogspanningsverbinding zelf geen aanleiding geven tot planschade. De Vlaamse Regering geeft bijkomend nog aan dat met voorliggend GRUP als het gaat om de aanduiding leidingstraat en hoogspanningsleiding de onderliggende bestemming immers niet wordt gewijzigd. Het stedenbouwkundig voorschrift over de overdruk bevat tevens het verband met de grondkleur. De voorschriften van de ruimtelijke uitvoeringsplannen vervangen, voor het grondgebied waarop ze betrekking hebben, de voorschriften van de plannen van aanleg, tenzij het ruimtelijk uitvoeringsplan het uitdrukkelijk anders bepaalt. In het stedenbouwkundig voorschrift voor een overdruk wordt opgenomen dat de in grondkleur aangegeven bestemming van de bestaande verordenende plannen van aanleg, de ruimtelijke uitvoeringsplannen of het onderhavig ruimtelijk uitvoeringsplan van toepassing zijn. In voorliggend geval brengt het GRUP dus enkel een overdruk aan boven een bestaande gewestplanbestemming of RUP-bestemming. De onderliggend bestemming wordt dus niet gewijzigd. Dit blijkt ook duidelijk uit de toewijs van het

stedenbouwkundig voorschrift aan een bepaalde bestemmingscategorie: bij het artikel 'hoogspanningslijn' is opgenomen dat de overdruk geen eigen bestemmingscategorie volgt maar de bestemmingscategorie van de grondkleur volgt.

Deze bezwaren en opmerkingen geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In een bezwaarschrift wordt gewezen op een verschil in terminologie tussen een brief van het Departement Omgeving naar aanleiding van het openbaar onderzoek en de toelichting die tijdens de infomarkt werd gegeven. In de brief wordt verwezen naar een 'nieuwe bovengrondse verbinding' nabij de woning van de bezwaarindieners, terwijl tijdens de infomarkt werd toegelicht dat het ter hoogte van hun woning gaat om een beperkte verplaatsing van een bestaande 150 kV-verbinding. De bezwaarindieners vragen verduidelijking over dit onderscheid en wensen te vernemen of deze ingreep aanleiding kan geven tot een vergoeding of compensatie.

In antwoord op deze bezwaren en opmerkingen stelt de Vlaamse Regering dat verwezen wordt naar een brief die door het departement Omgeving in de aanloop naar het openbaar onderzoek is verstuurd naar de eigenaars of bewoners van woningen die in de onmiddellijke nabijheid van een te verplaatsen of nieuwe verbinding gesitueerd zijn, met een uitnodiging tot gesprek voorafgaand aan de infomarkt. De Vlaamse Regering wenst te benadrukken dat dergelijk schrijven geen decretale vereiste is, waar een recht op vergoeding aan ontleend zou kunnen worden, maar een extra inspanning om de betrokkenen voldoende te informeren en de kans te geven te reageren in de loop van het openbaar onderzoek.

Het is inderdaad correct dat de brief in de eerste plaats geadresseerd was aan de eigenaars en inwoners van panden in de nabijheid van de nieuwe verbinding tussen het hoogspanningsstation Avelgem en de grens met het Waals Gewest, en dat de aanspreking wellicht duidelijker onderscheid had moeten maken ten aanzien van woningen in de nabijheid van de noordelijke, te verplaatsen verbinding waar bezwaarindieners naar verwijzen.

De nieuwe, bovengrondse verbinding waar in de brief naar werd verwezen betreft de 380kV verbinding tussen het hoogspanningsstation Avelgem en de grens met het Waals Gewest, en niet de beperkte verplaatsing van de huidige 150kV verbinding tussen Moeskroen en Ruien.

De Vlaamse Regering sloot een overeenkomst af met netbeheerder Elia, met betrekking tot compensatiebeleid voor de waardevermindering van eigendommen. Zoals beschreven in §10.1 van de Scopingnota hebben omwonenden die binnen 200 meter van een nieuwe luchtlijnen of binnen 125 meter van een upgrade van een luchtlijn wonen recht op compensatie. Een beperkte verplaatsing van de mast en de geleiders valt niet onder dit beleid. Of een concrete woning onder het flankerend compensatiebeleid valt, moet steeds worden beoordeeld aan de hand van de definitieve projectgegevens en de voorwaarden van de overeenkomst. Dit compensatiebeleid staat los van de vaststelling van voorliggend GRUP. Het is aangenomen ter ondersteuning van het GRUP, maar kan geen deel uitmaken van het GRUP zelf.

Aan de vaststelling van een GRUP is geen vergoeding of compensatie gekoppeld, behalve de bepalingen in VCRO artikel 2.2.5, §1, 9° en 10° die voorzien in de mogelijkheid tot planschadevergoeding of compensatie. Voor de vorderingen tot betaling van planschadevergoedingen of andere compensaties kunnen, na de definitieve vaststelling van het GRUP, de geëigende procedures worden gevolgd. De

Vlaamse regering wijst er op dat met de definitieve vaststelling slechts een rechtsbasis voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor de uitvoering van het project tot stand wordt gebracht. Eventuele waardevermindering zal pas aan de orde zijn bij de uitvoering van het project.

Naar aanleiding van voorliggend GRUP zal de hoogspanningsverbinding zelf geen aanleiding geven tot planschade. Met voorliggend GRUP wordt immers de onderliggende bestemming niet gewijzigd, als het gaat om de aanduiding "Leidingstraat" en "Hoogspanningsleiding" in overdruk. Het stedenbouwkundig voorschrift over de overdruk bevat tevens het verband met de grondkleur. Het GRUP voegt enkel een overdruk toe aan een bestaande gewestplanbestemming of RUP-bestemming. De onderliggende bestemming wordt niet gewijzigd.

Deze bezwaren en opmerkingen geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar bezwaarschrift wijst VOKA erop dat de investeringen in het project structurele voordelen opleveren voor het hele economische weefsel, maar vraagt ze om er terdege over te waken dat de doorrekening van dergelijke investeringen niet leidt tot een exuberante stijging van de transmissienettarieven. Ze vraagt om flankerend te werken door een korting toe te passen op de tarieven.

De Vlaamse Regering verduidelijkt dat transmissienettarieven niet in een GRUP worden vastgesteld, maar dat de bevoegde federale regulator CREG daarover beslist.

Deze opmerking geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar bezwaarschrift wijst VOKA op de potentiële impact voor ondernemingen in de onmiddellijke omgeving rondom het tracé. Ze vraagt om telkens billijke compensaties te voorzien voor potentieel geïmpacteerde ondernemingen. Voka vraagt om dit verder expliciet te verduidelijken bij de uitwerking het GRUP, het aangekondigde flankerend beleid en het plan-MER.

In antwoord op deze bezorgdheid, verwijst de Vlaamse Regering naar het compensatiebeleid dat is afgesloten met Elia. De mogelijkheid om vergoed te worden voor negatieve gevolgen op de commerciële activiteiten van bedrijven staat generiek beschreven in de compensatieregeling voor bedrijven, die onderdeel uitmaakt van de globale compensatieregeling die de Vlaamse Regering met Elia afgesloten heeft. Dit is beschreven in §10.1 van Scopingnota 2 (bijlage VI bij het GRUP).

Specifiek voor ondernemingen werd het compensatiekader verder uitgewerkt, in overleg met werkgeversorganisaties, deskundigen en publieke stakeholders. Het uitgangspunt is steeds om hinder zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Compensatie komt alleen in beeld wanneer na alle mogelijke maatregelen nog een aantoonbare economische impact overblijft.

De Vlaamse Regering wijst erop dat in de VCRO behalve de bepalingen in artikel 2.2.5, §1, 9° en 10° geen vergoedings- of compensatie-elementen zijn gekoppeld aan een GRUP. Het uitgewerkt compensatiebeleid is aangenomen ter ondersteuning van het GRUP, maar kan geen deel uitmaken van het GRUP.

Deze opmerking geeft derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerking wordt gevraagd om een officiële meting van het magnetisch veld uit te voeren, rekening houdend met de bestaande en nieuwe verbinding samen, of met de verplaatste verbindingen, alvorens het GRUP definitief vast te stellen.

De Vlaamse Regering geeft aan dat in het kader van voorliggend GRUP geen metingen van het magnetisch veld werden uitgevoerd. Voor de beoordeling van de blootstelling aan magnetische velden zijn wel berekeningen uitgevoerd met het gevalideerde rekenmodel van het Departement Omgeving, zoals omschreven in §2.5 van Scopingnota 2, gevoegd als Bijlage VI bij het GRUP. Daarbij werd zowel de toestand zonder de 'Lus van Henegouwen' als de toestand met in rekening gebracht. Het uitvoeren van metingen voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het GRUP laat niet toe om de blootstelling in de toekomstige situatie vast te stellen, aangezien de nieuwe of verplaatste hoogspanningsverbindingen op dat ogenblik nog niet gerealiseerd zijn. Voor de beoordeling van de toekomstige blootstellingssituatie wordt daarom gebruik gemaakt van modelberekeningen. Het hiervoor gehanteerde rekenmodel van het Departement Omgeving werd gevalideerd, zoals beschreven in het rapport Validatie van het rekenmodel voor de berekening van magnetische velden nabij hoogspanningslijnen (depotnummer D/2023/3241/255). De beoordeling gebeurt volgens het voorzorgbeleid zoals vastgelegd in het Afsprakenkader voor het beperken van de blootstelling aan magnetische velden. Dit beleid is gericht op het zoveel mogelijk vermijden van nieuwe situaties waarbij de jaargemiddelde blootstelling hoger is dan 0,4 µT. De beoordeling heeft daarom betrekking op de jaargemiddelde blootstelling.

Gelet op het voorgaande ziet de Vlaamse Regering in de vraag om voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het GRUP een officiële meting uit te voeren geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt verwezen naar uitgevoerde metingen, onder meer op percelen in de omgeving van de (te verplaatsen) 150 kV-lijn. Men vreest dat door de verplaatsing van de 150 kV-lijn de gemiddelde waarde van het elektromagnetisch veld ter hoogte van de woning zal toenemen tot 2, 5 of 8 µT, met piekwaardes tot 10-15 µT. Men vreest voor de gezondheidsrisico's door een langdurige blootstelling en dergelijk hoge waardes.

De Vlaamse Regering neemt kennis van de vermelde meetwaarden en de bezorgdheid over de mogelijke gezondheidsrisico's en verwijst terzake naar §2.5 van de Scopingnota 2, gevoegd als Bijlage VI van voorliggend GRUP.

Op grond van de beschikbare gegevens over kinderleukemie in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen kan, volgens de experten, niet geconcludeerd worden dat blootstelling aan hogere waarden dan 0,4 microtesla een hoger risico met zich meebrengt. Men heeft geen dosis response relatie kunnen opmaken en geen relatie met kortdurende piekblootstellingen vastgesteld. Een kwantitatieve risico-evaluatie is derhalve niet mogelijk. Men kan enkel uitspraken doen over langdurig gemiddeld boven 0,4 µT.

De waarde van 0,4 µT is geen blootstellingsnorm, maar wordt binnen het voorzorgbeleid, vastgelegd in het afsprakenkader, gehanteerd voor de beoordeling van de jaargemiddelde blootstelling. Een zone waar de jaargemiddelde blootstelling hoger is dan 0,4 µT is dan ook niet zonder meer een onveilige zone. De toekomstige jaargemiddelde blootstelling, rekening houdend met de gewijzigde

hoogspanningsverbindingen, werd berekend en weergegeven in de kaartenundel bij het Plan-MER. Piekblootstellingen moeten daarentegen worden getoetst aan de in VLAREM opgenomen norm van 100 µT. De in de bezwaren vermelde piekwaarden van 10 tot 15 µT blijven onder deze norm.

Deze bezwaren en opmerkingen geven derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt gewezen op de wetenschappelijke onzekerheid over gezondheidsrisico's en cumulatieve effecten op lange termijn. Men wijst onder meer op de cummulatieve effecten van de verplaatste 150 kV-verbinding met de twee bestaande 380 kV-lijnen en vraagt het voorzorgsprincipe toe te passen.

De Vlaamse Regering neemt kennis van de bezorgdheid over de wetenschappelijke onzekerheid inzake mogelijke gezondheidseffecten op lange termijn. Sinds de jaren '70 is er al erg veel onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke gezondheidseffecten van wonen dichtbij hoogspanningslijnen. Heel veel gezondheidseffecten zijn hierbij beoordeeld. Bij volwassenen vonden wetenschappers geen verband met gezondheidseffecten. Bij kinderen werd een statistisch verband gevonden tussen wonen in de buurt van hoogspanningslijnen (langdurige blootstelling aan meer dan 0,4 µT jaargemiddeld) en een hogere kans op het voorkomen van kinderleukemie. Het gaat om een statistisch verband. Er is niet aangetoond dat magnetische velden de oorzaak zijn van het meer voorkomen van kinderleukemie (dan zou het een oorzakelijk verband zijn).

Voor andere aandoeningen zoals hersentumoren, borstkanker, Alzheimer, ALS en hart- en vaatziekten is er onvoldoende bewijs gevonden voor een verband met magnetische velden. Het is onwaarschijnlijk dat er andere gezondheidseffecten zijn gemist, want er werden veel gezondheidseffecten onderzocht.

Gezondheidsexperten geven aan dat het statistisch verband aanleiding geeft tot toepassing van het voorzorgprincipe. De toepassing van voorzorg bij hoogspanningsverbindingen en hoogspanningstations is in Vlaanderen vastgelegd in het afsprakenkader. Het uitgangspunt van dit voorzorgsbeleid is zoveel mogelijk vermijden dat er nieuwe situaties ontstaan waar er langdurige blootstelling is aan meer dan 0,4 µT, vooral bij locaties waar kinderen kunnen verblijven (bewoonde gebouwen, onbebouwde woonpercelen, scholen en kinderopvangvoorzieningen).

eIn §2.5 van Scopingnota 2, gevoegd als Bijlage VI bij het GRUP, wordt verder ingegaan op het elektromagnetisch veld en het voorzorgsprincipe. Voor de volledigheid merkt de Vlaamse Regering op dat bij het berekenen van de 0,4 µT-contour er rekening is gehouden met de cumulatieve bijdrage van de betrokken hoogspanningsverbindingen aan de jaargemiddelde blootstelling.

Deze bezwaren en opmerkingen geven derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

Boerenbond verwijst naar het GRS Avelgem, waar voorliggend planinitiatief geen steun in vindt vermits een basisdoelstelling van het GRS het ondersteunen van de land- en tuinbouw als behoeder van de open ruimte is.

In antwoord op deze opmerking van Boerenbond met betrekking tot de strijdigheid van voorliggend GRUP met het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente

Avelgem stelt de Vlaamse Regering dat een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan uitvoering moet geven aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, wat inderdaad het geval is voor voorliggend GRUP. Volgens de decretale bepalingen is er geen verplichting dat een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in overeenstemming moet zijn of uitvoering moet geven aan een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Een gemeentelijk structuurplan is niet verbindend voor een hoger planningsniveau (zie bv. RvS 2 december 2013, nr. 225.664, bvba Jadem Arabians en RvS 19 maart 2014, nr. 226.811, bvba Pontbeek). Volgens het subsidiariteitsbeginsel uit het RSV met betrekking tot elektriciteitsleidingen wordt gesteld dat verbindingen van 150 kV geselecteerd worden op Vlaams niveau. Een gemeente kan hierover een standpunt innemen in haar gemeentelijk ruimtelijk structuurplan of kan uitspraken doen over de functies van het betreffende landschap, maar dit houdt slechts een suggestie in naar het hogere niveau, in casu het Vlaamse Gewest.

Dit bezwaar geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar bezwaarschrift wijst Boerenbond erop dat de mastlocaties, werfzones, toegangen, uitvoeringswijze en concrete hinder pas in een latere fase verder uitgewerkt/beoordeeld worden, terwijl net die keuzes bepalend zijn voor de impact op landbouwbedrijven. Men stelt dat dit, zeker gezien de ligging binnen herbevestigd agrarisch gebied (HAG) ingaat tegen het voorzorgsbeginsel en standstill-principe, te meer nu hier nog geen hoogspanningslijn liep (slechts verderop parallel wel). De standstill geldt voor Boerenbond niet enkel voor de lengte. Zeker m.b.t. de laatste knik in het tracé voor de grens met Wallonië, in HAG gelegen, is meer uitleg vereist naar effecten van de mast(locatie).

In antwoord op dit bezwaar wijst de Vlaamse regering erop dat het GRUP als doel heeft een planologisch kader te bieden, waarbij op basis van het typevoorschriftenbesluit o.a. een overdruk voor hoogspanningsleiding wordt aangebracht op de onderliggende bestemmingsplannen. Het GRUP legt het tracé van deze verbinding vast op basis van een milieueffectbeoordeling waarin verschillende alternatieven werden onderzocht. Op planniveau is daartoe een plan-MER opgemaakt, gevoegd als Bijlage V bij voorliggend GRUP. Het Algemeen Richtlijnensysteem van het team Omgevingseffecten stelt dat de beoordeling qua detailniveau niet verder kan gaan dan wat mogelijk en verdedigbaar is gelet op de mate van detail waarin het initiatief zelf is uitgewerkt en de beslissing die het initiatief moet ondersteunen. Conform art 4.2.3 van het Decreet Algemeen Milieubeleid wordt bij een milieubeoordeling, om overlapping van milieubeoordelingen te voorkomen, rekening gehouden met het stadium van het ruimere besluitvormingsproces waarin een voorgenomen actie (in concreto het project voor de aanleg van de 'Lus van Henegouwen') zich voordoet en met de mate waarin bepaalde aspecten beter op andere niveaus van het besluitvormingsproces kunnen worden beoordeeld. De milieubeoordeling houdt, conform art 4.4.4 van het Decreet Algemeen Milieubeleid, rekening met de inhoud en het detailleringsniveau van het GRUP. In dezen zijn de precieze uitvoeringsdetails van het voorgenomen project, waarvoor het GRUP een planologische basis zal bieden, nog niet gekend. In die omstandigheden kan het milieueffectenonderzoek zich dan ook enkel toespitsen op de relevante effecten en alternatieven op planniveau, zijnde de tracékeuze, de richting van het lijnverloop en desgevallend de locaties waar een verbinding ondergronds moet worden gebracht. De hoogte van de masten, de inplanting, werfzones, tijdelijke toegangen en dergelijke aspecten zijn zaken die op projectniveau zullen moeten worden onderzocht. Voormelde aanpak strookt met de richtlijnen uit het Algemeen Richtlijnensysteem van

het Vlaams Expertisecentrum m.e.r. waarin een getrapte besluitvorming wordt aanvaard, mits de effecten die uit het latere milieueffectenonderzoek op projectniveau naar voor komen, niet van dien aard mogen zijn dat ze geleid zouden hebben tot een andere besluitvorming op planniveau indien ze in het milieuonderzoek op planniveau reeds gekend geweest zouden zijn. Dat is hier het geval. De aanduiding van onder meer de mastlocaties, de hoogtes van de masten en de hoogtes van de geleiders op planniveau wordt bijgevolg niet noodzakelijk geacht. De toevoeging van deze gegevens zou dus niet leiden tot een andere besluitvorming op planniveau.

De Vlaamse Regering begrijpt de bezorgdheid die wordt geuit maar wijst erop dat voorliggend plan geen omgevingsvergunning inhoudt. Het GRUP legt alle bestemmingen en ruimtelijk vertaalbare maatregelen vast op perceelsniveau, en dit in functie van het realiseren van de doelstellingen van het plan. Het is niet noodzakelijk alle details in stedenbouwkundige voorschriften vast te leggen (RvS 6 oktober 2020, nr. 248.475, Meulebroeck e.a.). Een flexibele invulling van het RUP als planinstrument, zonder detaillistische invulling van alle mogelijke uitvoeringsmodaliteiten van een project, vormt geen inbreuk op de te bieden rechtszekerheid. Stedenbouwkundige voorschriften mogen flexibel worden opgevat en mogen een bepaalde discretionaire bevoegdheid verlenen aan de vergunningverlenende overheden bij de beoordeling van een aanvraag tot omgevingsvergunning. Elementen die aspecten betreffen die zich dus situeren op projectniveau (omgevingsvergunning) of uitvoeringsniveau, worden niet in de stedenbouwkundige voorschriften opgenomen, tenzij uit het milieueffectenonderzoek blijkt dat deze noodzakelijk zijn om een bepaalde (aanzienlijke) negatieve impact te milderen of voorkomen. Dit principe wordt in de Toelichtingsnota (Bijlage IIIa bij het GRUP) in §2.5 toegelicht. Indien er op planniveau reeds voor geopteerd zou worden om mastlocaties vast te leggen, zou dit betekenen dat met zeer ruime marges zou moeten gewerkt worden om de concrete uittekening op projectniveau, in overleg met bvb. de landbouwer die het maaiveld bewerkt of bepaalde aanwezige landbouwinfrastructuur, niet te hinderen.

De exacte mastlocaties worden bepaald op projectniveau, in het kader van de omgevingsvergunning. Op dat moment zal in detail worden nagegaan waar de mastinplanting het beste komt rekening houdend met de plaatselijke omstandigheden en het land(bouw)gebruik, zoals beschreven in de toelichting bij de stedenbouwkundige voorschriften (zie bijlage IIIa: Toelichtingsnota).

Zoals aangegeven in de Stedenbouwkundige Voorschriften, gevoegd als Bijlage II bij voorliggend GRUP, zijn verschillende principes en randvoorwaarden vastgelegd, die een ruimtelijk en op milieuvlak aanvaardbaar project garanderen. Het betreft onder meer het inrichtingsprincipe rond zuinig ruimtegebruik en een doordachte inplanting van de masten met het oog op het efficiënt benutten van de ruimte en het maximaal beperken van de hinder, opgenomen in art. 5.2. Bovendien moet bij de omgevingsvergunningsaanvraag voor de hoogspanningsleiding cfr. art. 5.6 een inrichtingsstudie worden gevoegd, die minimaal moet ingaan op de inrichtingsprincipes, met onder meer de maximale landschappelijke integratie van de hoogspanningslijn in de omgeving, de inplanting van de masten en de afstemming van de hoogte op de aanwezige activiteiten.

De Vlaamse Regering verwijst daarnaast naar het Plan-MER, Bijlage V bij voorliggend GRUP, en naar de bijlagen 9-1, 9-2 en 9-3 van Scopingnota 2, Bijlage VI bij het GRUP, waarin o.a. de gevolgen (beperkingen) naar landbouwactiviteiten besproken worden, alsook de impact van de masten. De studies van het ILVO en ULg geven een overzicht van de bestaande wetenschappelijke kennis die reeds verzameld is. De meest duidelijke gevolgen zijn enerzijds deze door afname teeltoppervlak (aanwezigheid

mastvoet) en anderzijds impact op bewerkingen van betrokken akker (creatie van extra kopakkers en hieruit volgend structuurbederf rondom de mast). Hiermee werd rekening gehouden in het plan-MER bij het beoordelen van de mogelijke impact op het algemeen agrarisch functioneren. Dit houdt evenwel geen beoordeling per landbouwbedrijf in, gezien de locatie van de masten nog niet gekend zijn. De algemene beoordeling laat voldoende toe om informatie aan te reiken i.k.v. het nemen van een beslissing over het voorgenomen plan door de Vlaamse Regering. Tot slot kan verwezen worden naar het afgesloten Landbouwprotocol, zoals opgenomen als §10.2 bij Scopingnota 2 (Bijlage VI bij het GRUP). In deze overeenkomst is een vergoeding voorzien voor zowel de eigenaar als de gebruiker van het perceel waar een nieuwe mast wordt gerealiseerd.

Wat betreft het aspect HAG, dat door de Boerenbond wordt aangehaald, wijst de Vlaamse Regering er ook op dat de hoogspanningsverbinding (en ook de leidingstraat), conform de door de Vlaamse Regering vastgelegde typevoorschriften, op het grafisch plan wordt aangeduid met een overdruk en niet met een effectieve bestemming. Met voorliggend plan houdt de hoogspanningsverbinding (zowel ondergronds als bovengronds) met andere woorden geen effectieve herbestemming van het landbouwgebied in en maakt geen compensatie van of bijkomende herbestemming in functie van landbouw noodzakelijk, noch kan men stellen dat louter hierdoor de druk op de open ruimte toeneemt of dat een compensatie van HAG aan de orde is.

Uit het bezwaar kan niet met zekerheid worden opgemaakt wat in het bezwaar wordt bedoeld met het het *standstill*-principe omdat enerzijds wordt gesteld dat er een schending is van het *standstill*-principe maar anderzijds er ook wordt gesteld dat het niet enkel over de lengte gaat. Het *standstill*-principe is vastgelegd in het richtinggevend deel van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dit principe stelt dat de totale lengte van het bovengrondse hoogspanningsnet in Vlaanderen niet uitgebreid wordt ten opzichte van de situatie bij de goedkeuring van het RSV in 1997. De bouw van een nieuwe hoogspanningslijn in Vlaanderen kan dus (behoudens een afwijking van het richtinggevende deel) enkel wanneer er elders in Vlaanderen reeds minimaal deze lengte hoogspanningslijn afgebroken werd of zal worden. Sinds 1997 nam het bovengrondse hoogspanningsnet netto af met 229km. Er is dus alvast op dat vlak geen sprake is van een schending van het *standstill*-principe uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Indien de Boerenbond wat het *standstill*-principe en voorzorgsprincipe betreft verwijst naar de betreffende artikelen uit de Grondwet, verwijst de Vlaamse Regering naar het voorzorgprincipe, zoals omschreven in §2.5 van de Scopingnota (Bijlage VI bij het GRUP), dat de mogelijkheid biedt een afweging te maken tussen de mogelijke deels onbekende risico's van een project en de maatschappelijke voordelen, en om via proportionele maatregelen de blootstelling zoveel mogelijk te verminderen. Het beginsel heeft tot gevolg dat een bestuur gehouden is om bij wetenschappelijke onzekerheid over het bestaan of de omvang van (gezondheids)risico's beschermingsmaatregelen te nemen. Er hoeft niet te worden gewacht totdat het causale verband is bewezen.

Van belang is dat in rechtspraak de Raad van State heeft overwogen dat uit artikel 23 van de Grondwet geen individueel subjectief recht op het bevriezen van een bestaande feitelijke situatie volgt (RvS 23 juni 2022, nr. 254.087, Hermans). Het is juist dat het Grondwettelijk Hof in meerdere arresten overwogen dat de standstill-verplichting eraan in de weg staat dat de bevoegde overheid het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde regelgeving aanzienlijk vermindert, zonder dat er daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang. De

overheid beschikt daarbij evenwel over een discretionaire bevoegdheid. Zij moet daarbij oog hebben voor een billijk evenwicht tussen de belangen van de burger en de algemene belangen die met het RUP worden nagestreefd. Het enkele feit dat een aantal burgers mogelijk hinder zullen kunnen ondervinden, houdt nog niet in dat er sprake is van het opleggen van een onevenredig zware last (RvS 25 november 2011, nr. 216.494, Coussement e.a.). Met het GRUP wordt een reden nagestreefd van algemeen belang, met name het verzekeren van de bevoorradingszekerheid en het halen van de federale en Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie. Het planvoornemen is onderworpen aan een milieueffectbeoordeling, waarin milderende maatregelen zijn voorgesteld die in het GRUP zijn verankerd. Op vlak van gezondheid worden geen aanzienlijke milieueffecten verwacht én is doorheen het planproces het voorzorgsbeginsel toegepast, waarbij zo weinig mogelijk nieuwe woningen worden overspannen. Er valt dan ook niet in te zien op welke wijze het standstill-beginsel, zoals opgenomen in artikel 23 van de Grondwet, zou zijn geschonden.

Ten overvloede kan er worden op gewezen dat in het bezwaar niet wordt aangetoond dat er sprake zou zijn van een achteruitgang van het beschermingsniveau. Bovendien kan niet ernstig worden betwist dat de geplande leiding wel degelijk in functie staat van het algemeen belang, met name het versterken van de bevoorradingszekerheid inzake elektriciteit en het bijdragen aan het halen van de Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie.

Deze opmerkingen geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar bezwaarschrift vraagt Boerenbond dat masten en werfzones maximaal op de landbouwkundig minst hinderlijke plaatsen worden ingeplant, bij voorkeur aan perceelsranden en zonder doorploegen te verhinderen, en in overleg met de betrokken landbouwers. Men stelt dat, indien dit kan opgenomen worden als randvoorwaarde voor waardevolle percelen in VEN-gebied, dit ook moet kunnen voor HAG.

De Vlaamse Regering verwijst terzake naar de verordenende Stedenbouwkundige Voorschriften, gevoegd als Bijlage II bij het GRUP, waar terdege rekening wordt gehouden met de elementen die in dit bezwaarschrift worden aangehaald. Er is immers in artikel 5.2 bepaald dat alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de realisatie van de bestemming zijn toegelaten voor zover voldaan wordt aan ondermeer volgend inrichtingsprincipe: zuinig ruimtegebruik en een doordachte inplanting van de masten met het oog op het efficiënt benutten van de ruimte en het maximaal beperken van de hinder. Dit betekent, zoals verduidelijkt in de toelichtende kolom bij dit voorschrift, dat wat betreft de inplanting van masten zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met het land(bouw)gebruik: bij voorkeur op graslanden, eerder dan op akkerlandpercelen, langs perceelsgrenzen of in hoeken van percelen om de bewerkbaarheid van de landbouwpercelen zo veel als mogelijk te vrijwaren en het zo kort mogelijk houden van eventuele toegangserfdienstbaarheden. Restruimtes voor landbouw worden maximaal vermeden.

De exacte mastlocaties worden bepaald op projectniveau, in het kader van de omgevingsvergunning. Op dat moment zal in detail worden nagegaan waar de mastinplanting het beste komt rekening houdend met de plaatselijke omstandigheden en het land(bouw)gebruik, zoals beschreven in de toelichting bij de stedenbouwkundige voorschriften (zie bijlage IIIa: Toelichtingsnota).

Gezien de inplanting van de masten en de werfzones op planniveau niet hoeft vastgelegd te worden maar elementen van projectniveau zijn, volstaat voorliggend stedenbouwkundige voorschrift om aan de bezorgdheden van de bezwaarindiener

tegemoet te komen. Elementen die aspecten betreffen die zich situeren op projectniveau (omgevingsvergunning) of uitvoeringsniveau, worden niet in de stedenbouwkundige voorschriften opgenomen, tenzij uit het milieueffectenonderzoek blijkt dat deze noodzakelijk zijn om een bepaalde (aanzienlijke) negatieve impact te milderen of voorkomen. Aspecten zoals de locaties voor de inplantingen van de masten, de hoogte van de luchtlijnen, de vorm en hoogte van de hoogspanningsmasten worden in principe niet verordenend vastgesteld in het GRUP tenzij deze als een milderende maatregel op planniveau noodzakelijk blijken. Het aspect van werfzone waar de bezwaarindiener naar verwijst, is voor waardevolle percelen in VEN-gebied opgenomen als gevolg van de milieubeoordeling. Er wordt hiervoor concreet verwezen naar §18.3.9 van de plan-MER waarin aanegeven wordt dat voor de nieuwe 380 kV verbinding geldt dat mastinplantingen ter hoogte van een biologisch waardevol perceel binnen VEN-gebied dienen vermeden te worden. Hiermee werd rekening gehouden bij de aanduiding van het tracé voor deze verbinding. Een gelijkaardige milderende maatregel werd vanuit de plan-MER niet nodig geacht voor landbouwgrond of HAG.

Wat het aspect HAG betreft, kan er aanvullend nog op gewezen worden dat het vaste rechtspraak is dat dat de omzendbrief RO/2010/01 van 7 mei 2010 een louter beleidsdocument is waarin de Vlaamse regering haar beleidsvisie omtrent planningsinitiatieven binnen herbevestigde gebieden uiteenzet. Als zodanig heeft deze omzendbrief geen verordenend karakter en kan de gebeurlijke miskenning ervan niet tot de vernietiging van de bestreden beslissingen leiden (RvS 5 februari 2013, nr. 222.380, bvba Schrijnwerkerij Van Rossem, p. 36; RvS 20 juni 2017, nr. 238.586, Dierckx, p. 22; RvS 24 november 2017, nr. 239.960, Bontinck, p. 14). Er bestaat voor een plannende overheid dan ook geen dwingende noodzaak om zich bij het nemen van haar beslissing gebonden te achten door de "herbevestiging" van het agrarisch gebied (RvS 6 oktober 2020, nr. 248.475, Meulebroeck, p. 24).

Deze opmerkingen geven derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar bezwaarschrift wijst Boerenbond erop dat het stedenbouwkundig voorschrift geen onderscheid maakt tussen een boven- en ondergrondse aanleg. Een eventueel ondergronds tracé moet diep genoeg gelegd worden om het landbouwgebruik erboven te vrijwaren net zoals de luchtlijnen desgevallend hoog genoeg moeten zijn om werken met moderne landbouwmachines niet te verstoren.

In antwoord op dit bezwaar verwijst de Vlaamse Regering naar de verordenende delen van het GRUP, het grafisch plan en de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften, gevoegd als Bijlage I en II bij het GRUP. Hierin wordt wel degelijk een onderscheid gemaakt tussen een boven- en ondergrondse aanleg. Zo gaat de bezwaarindiener voorbij aan het feit dat zowel op het grafisch plan als in de stedenbouwkundige voorschriften twee verschillende aanduidingen en bijhorende voorschriften zijn opgenomen voor hoogspanningsinfrastructuur, namelijk artikel 4 Leidingstraat en artikel 5 Hoogspanningsleiding. De eerste stelt uitdrukkelijk dat het gaat om de aanleg, de exploitatie en wijzigingen van ondergrondse transportleidingen en hun aanhorigheden. De tweede is bedoeld voor de aanleg, exploitatie en de wijzigingen van een hoogspanningsleiding en haar aanhorigheden. Dit is conform de door de Vlaamse Regering vastgelegde typevoorschriften. Er kan met andere woorden niet gesteld worden dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen een boven- en een ondergrondse aanleg. Dit onderscheid wordt duidelijk gemaakt in de stedenbouwkundige voorschriften en op het grafisch plan. Bijkomend zijn bij beide

voorschriften (onder meer in artikel 4.2 en 5.2) bepalingen opgenomen die ingaan op die aspecten van afstemming met de aanwezige landbouwactiviteiten waar in het bezwaarschriften naar verwezen wordt. Zo gaat het onder meer over het feit dat de afstand tussen de elektriciteitsdraden van de hoogspanningsleiding en de grond afgestemd moet worden op de aanwezige activiteiten en dat de diepte van de kabels moet worden afgestemd op het bodemgebruik op maaiveld. Dit laatste betekent dat bij de aanleg van ondergrondse kabelverbindingen de kabel dieper wordt gelegd dan wettelijk vereist om rekening te houden met de landbouwactiviteiten. Zo wordt gegarandeerd dat het ploegen van akkers zonder enig probleem kan gebeuren. De hoogspanningslijnen en –masten worden in functie van de landbouwactiviteiten hoger ontworpen en gerealiseerd dan wettelijk minimaal vereist. Boven landbouwgrond wordt bij het bepalen van de hoogte van luchtlijnen rekening gehouden met de hoogte van moderne landbouwmachines. Boven en naast bestaande bedrijfsgebouwen wordt voor de bepaling van de hoogte van de geleiders rekening gehouden met de aanwezige gebouwen (stallen, serres, …) en mogelijke toekomstige uitbreidingen van deze activiteiten.

Deze opmerkingen geven derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar bezwaarschrift verwijst Boerenbond naar het plan-MER, waar enkel in stap 1 een verwijzing is opgenomen naar HAG. Dit biedt onvoldoende houvast vermits verder onderzoek niet wordt voorgesteld. Het doorschuiven van voornoemde aspecten naar het technisch onderzoek op projectniveau (binnen de omgevingsvergunningsaanvraag) biedt onvoldoende zekerheid voor de betrokken landbouwers, nu dit technisch onderzoek net bepalend kan zijn voor de plancontour zowel naar project- als compensatiegebied. Zo de voormelde bezorgdheid niet reeds op planniveau wordt ondervangen -bijvoorbeeld door gemotiveerd landbouwgebruik(swaarde)-vrijwarende richtlijnen in functie van de latere vergunningverlening (aan Elia) op te nemen in de voorschriften-, behoudt Boerenbond zich het recht voor om deze bezorgdheden in een latere fase opnieuw aan te kaarten.

In antwoord op dit bezwaar verwijst de Vlaamse Regering naar bijlage V bij het GRUP, met name het plan-MER. In de verschillende stappen van het onderzoek werden de effecten op de landbouwfunctie onderzocht binnen de discipline Mens-ruimtelijke aspecten en meer bepaald onder de effectgroep "ruimtegebruik en gebruikskwaliteit". Er wordt verwezen naar §11.3.2, §18.8 en §23.8. Hierin wordt oa. de ruimte-inname van de verschillende planonderdelen besproken, alsook de specifieke impact op landbouwactiviteiten en de impact op HAG.

De milieubeoordeling houdt, conform art 4.4.4 van het Decreet Algemeen Milieubeleid, rekening met de inhoud en het detailleringsniveau van het GRUP an sich. In dezen zijn de precieze uitvoeringsdetails van het voorgenomen project, waarvoor het GRUP een planologische basis wenst te bieden, nog niet gekend. In die omstandigheden kan het milieueffectenonderzoek zich dan ook enkel toespitsen op de relevante effecten en alternatieven op planniveau, zijnde de tracékeuze, de richting van het lijnverloop en desgevallend de locaties waar een verbinding ondergronds moet worden gebracht.De hoogte van de masten, de inplanting, werfzones, tijdelijke toegangen en dergelijke aspecten zijn zaken die op projectniveau zullen moeten worden onderzocht.
Voormelde aanpak strookt met de richtlijnen uit het Algemeen Richtlijnensysteem van het Vlaams Expertisecentrum m.e.r. waarin een getrapte besluitvorming wordt aanvaard, mits de effecten die uit het latere milieueffectenonderzoek op projectniveau naar voor komen, niet van dien aard mogen zijn dat ze geleid zouden hebben tot een andere besluitvorming op planniveau indien ze in het milieuonderzoek op planniveau

reeds gekend geweest zouden zijn. Dat is hier het geval. De aanduiding van o.a. de mastlocaties, de hoogtes van de masten en de hoogtes van de geleiders op planniveau wordt bijgevolg niet noodzakelijk geacht. De toevoeging van deze gegevens zou niet leiden tot een andere besluitvorming op planniveau.

Tenslotte moet worden opgemerkt dat er geen planologische wijziging van het HAG plaatsvindt. Er wordt enkel een overdruk van een hoogspanningsverbinding toegevoegd, maar de bestemming HAG wordt niet gewijzigd. Er kan aanvullend nog op gewezen worden dat dat het vaste rechtspraak is dat dat de omzendbrief RO/2010/01 van 7 mei 2010 een louter beleidsdocument is waarin de Vlaamse regering haar beleidsvisie omtrent planningsinitiatieven binnen herbevestigde gebieden uiteenzet. Als zodanig heeft deze omzendbrief geen verordenend karakter en kan de gebeurlijke miskenning ervan niet tot de vernietiging van de bestreden beslissingen leiden (RvS 5 februari 2013, nr. 222.380, bvba Schrijnwerkerij Van Rossem, p. 36; RvS 20 juni 2017, nr. 238.586, Dierckx, p. 22; RvS 24 november 2017, nr. 239.960, Bontinck, p. 14). Er bestaat voor een plannende overheid dan ook geen dwingende noodzaak om zich bij het nemen van haar beslissing gebonden te achten door de "herbevestiging" van het agrarisch gebied (RvS 6 oktober 2020, nr. 248.475, Meulebroeck, p. 24).

Deze opmerkingen geven derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt bezwaar aangetekend tegen de schending van het unieke landelijke karakter van het Pays des Collines door deze nieuwe hoogspanningsverbinding.

In antwoord op dit bezwaar verwijst de Vlaamse Regering naar §26 van het plan-MER, gevoegd als Bijlage V bij het GRUP, waarin de gewestgrensoverschrijdende effecten staan beschreven, waaronder de mogelijke impact op Pays des Collines. Hierbij werd het volgende besloten: "Gezien de nieuwe lijn op Vlaams grondgebied gelegen is ten westen van een heuvelkam en op de uiterst noordwestelijke grens van het grote Parc Naturel, zal de nieuwe lijn op Vlaams grondgebied slechts voor een verwaarloosbare verstoring van de contextwaarde zorgen van dit Parc Naturel (0).".

Deze opmerkingen geven derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar advies stelt het Waals gewest dat het plan-MER rekening houdt met de synergieën van het project tussen de Gewesten en de mogelijke effecten op het Waalse grondgebied. Wat de landschappelijke effecten betreft, bevestigt het MER dat de hoogspanningsverbinding zichtbaar zou zijn vanaf Waals grondgebied, met name vanuit het Natuurpark van het Pays des Collines. Het effect wordt echter als gering aangemerkt, ook voor nabijgelegen woningen. Bovendien zal geen enkele woning in Wallonië zich in de 0,4 µT-contour bevinden. Deze elementen geven geen aanleiding tot nieuwe opmerkingen.

De Vlaamse Regering neemt akte van de door het Waals gewest aangehaalde elementen, die de keuze voor het alternatief B1optBis ondersteunen.

Dit advies geeft derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerkingen verzet men zich tegen een bijkomende ontsluiting via de Lindestraat omwille van het bijkomende zwaar verkeer en de bijkomende infrastructuur op een straat die reeds te lijden heeft onder de aanwezige hoogspanningsinfrastructuur. Men vraagt een alternatieve ontsluiting te onderzoeken.

In antwoord op deze bezwaren en opmerkingen verduidelijkt de Vlaamse Regering dat het GRUP geen bijkomende ontsluiting voorziet. Het bestaande hoogspanningsstation heeft al twee permanente toegangen via de Lindestraat. Het verordenend grafisch plan, gevoegd als Bijlage I bij het GRUP, voorziet geen bijkomende permanente toegang. Tijdens de werken kan tijdelijk een extra werftoegang nodig zijn. De concrete verkeersafwikkeling en voorwaarden daarvoor worden op project- en vergunningsniveau beoordeeld.

Een hoogspanningstation wordt volledig op afstand bediend en zwaar verkeer komt enkel voor tijdens werken. In dat geval zou het gaan om een tijdelijke ontsluiting. Een bijkomende permanente ontsluiting wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Deze bezwaren en opmerkingen geven derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt verwezen naar buurlanden, waar dergelijke lijnen ondergronds worden aangelegd. Men vraagt een correcte analyse en grondig onderzoek terzake.

De Vlaamse Regering verwijst in antwoord op deze bezwaren en opmerkingen naar Scopingnota 2, gevoegd als Bijlage VI bij het GRUP. De mogelijk bruikbare technologieën voor de 380kV-verbinding in een vermaasd netwerk hebben onderwerp uitgemaakt van een uitgebreid en herhaaldelijk onderzoek dat als bijlage 4 bij scopingnota 2 is opgenomen. Er is in deze bijlage geconcludeerd dat een nieuwe 380 kV verbinding in een wisselstroomnetwerk enkel op een verantwoorde manier uitgevoerd kan worden met wisselstroomverbindingen. De 'Lus van Henegouwen'-verbinding heeft dezelfde kenmerken en vereisten als de Ventilusverbinding. De conclusies die voor Ventilus gemaakt werden, zijn ook hier van toepassing. Uitvoeringsalternatieven met een andere technologie dan 380kV in wisselstroom worden bijgevolg niet redelijk geacht, en dit los van het gegeven dat volgens de bezwaarindieners lijnen ondergronds worden aangelegd. In deze studies is de technologie die met gelijkstroom werkt grondig bekeken voor wat betreft de ondergrondse variant, dit vanuit ervaring binnen diverse projecten. Er zijn buitenlandse voorbeelden bekeken zoals Nemo Link, een onderzeese verbinding tussen België en het Verenigd Koninkrijk en ALEGRO, de ondergrondse verbinding tussen België en Duitsland. Evenals de SuedOstLink die een punt-tot-puntverbinding maakt tussen het noorden en het zuiden van Duitsland. Op basis van karakteristieken zoals onder meer vermogen, afstand, functionaliteiten en aftakkingen is geconcludeerd dat deze projecten echter niet te vergelijken zijn met de vereisten voor 'Boucle du Hainaut', waar de 'Lus van Henegouwen' deel van uitmaakt.

Voor de inpassing van de DC-technologie in het vermaasde AC-hoofdtransportnet en de specifieke casus van 'Boucl'e du Hainaut is dit beoordeeld als een niet-redelijke technologie. De grootste handicap van gelijkstroom is dat het voor het specifieke geval van 'Boucle du Hainaut' onaanvaardbare risico's met zich meebrengt als het ingebouwd wordt in het vermaasde AC-netwerk. De betrouwbare uitbating van het net zou niet meer gegarandeerd zijn. Er werden ook verhoogde risico's voor de algemene netstabiliteit en hoge faalkansen van de DC-apparatuur vermeld. Deze technologie

past bijgevolg niet binnen de plandoelstellingen en is derhalve niet geschikt voor 'Boucle du Hainaut' als platform voor een duurzaam elektriciteitssysteem.

Uit onderzoeken blijkt eveneens dat ook bij wisselstroom er, net zoals bij de Ventilus-verbinding, technische beperkingen zijn wat de maximaal mogelijke ondergrondse afstand betreft. Uit de onderzoeken naar de bruikbare technologieën voor de hoogspanningsverbinding blijkt dat het technisch mogelijk is om de verbinding over een beperkte afstand aan te leggen als een ondergronds kabeltracé. Vanuit risico-oogpunt is geconcludeerd dat een kabellengte van 8 km op een voldoende betrouwbare manier ondergronds kan gebracht worden met 3 kabels per verbinding. Indien de samenstelling van de ondergrond het toelaat, kan met 2 kabels per verbinding gewerkt worden, dit met een kabellengte van maximaal 12 kilometer tot gevolg. Elke extra kilometer ondergrondse kabel verhoogt de risico's aanzienlijk op het optreden van resonanties, spanningssprongen en uitbatingsrisico's waardoor de betrouwbaarheid niet meer gegarandeerd kan worden. Dit laatste zou onverantwoord zijn gelet op de significante gevolgen, niet alleen in België maar ook daarbuiten. Er dient echter wel opgemerkt te worden dat de beperking in ondergrondse lengte geldt voor het volledige tracé van zo'n 88 km vanaf het hoogspanningsstation te Avelgem tot in het hoogspanningsstation te Courcelles. Het lokaal ondergronds aanleggen van de 380 kV-verbinding tussen het station van Avelgem en de Waalse grens is een inrichtingsalternatief dat mee is onderzocht in de plan-MER maar niet werd weerhouden in het uiteindelijke alternatief dat vertaald werd in voorliggend GRUP.

Deze opmerkingen geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar advies stelt het College van Burgemeester en Schepen van de gemeente Kluisbergen de voorkeur te geven aan een ondergrondse verbinding tussen het hoogspanningsstation in Avelgem en het aanknopingspunt met het Waals gewest.

De Vlaamse Regering neemt akte van het standpunt van de gemeente Kluisbergen en verwijst naar §4.3.4 van de Toelichtingsnota, gevoegd als Bijlage III bij het GRUP, waarin is aangegeven dat het lokaal ondergronds aanleggen van de 380 kV-verbinding tussen het station van Avelgem en de Waalse grens een inrichtingsalternatief dat mee is onderzocht in het plan-MER. Ook de kwetsbaarheden met betrekking tot een ondergrondse aanleg van de 380 kV verbinding werden in stap 1 onderzocht. Er werden binnen de te onderzoeken corridors een aantal kwetsbaarheden vastgesteld, met name het voorkomen van historisch permanente graslanden en het behouden / realiseren van bossen/boscorridors, die evenwel kunnen ontweken worden mits een oordeelkundige uitwerking van een ondergronds tracé en/of mits het gebruiken van specifieke aanlegtechnieken. Hierdoor wordt geoordeeld dat een ondergrondse aanleg van de 380 kV-verbinding naar elk van de drie eindpunten met de grens met Wallonië verder zal onderzocht worden in stap 2 van het MER.

In stap 2 van het MER werd onderzocht of binnen de corridors een volledig ondergronds alternatief tussen het hoogspanningsstation en de Waalse grens technisch mogelijk is. Door een combinatie van verschillende elementen zoals beperkte ruimte omwille van gebouwen, de aanwezigheid van onttrekkingsputten van het grondwaterwingebied en VEN-gebied, blijkt een volledig ondergrondse aanleg niet mogelijk. Daarom werd onderzocht of een deel van het tracé ondergronds kon worden gebracht.

Hierbij is dus nagegaan of het integreren van een gedeeltelijke ondergrondse verbinding de milieueffecten van een bovengrondse verbinding kan beperken. Er is geconcludeerd dat er algemeen gezien meer negatieve effecten te verwachten zijn

door het integreren van een 380 kV-opstijgpunt en een gedeeltelijke ondergrondse aanleg in vergelijking met een volledige bovengrondse aanleg. Met name ten aanzien van de effectgroepen biotoopverlies, archeologie, ruimtelijke structuur, ruimtegebruik en ruimtebeleving en visuele hinder, alsook ten aanzien van de discipline Bodem en Water zullen de effecten groter zijn bij een gedeeltelijke ondergrondse aanleg in vergelijking met een volledige bovengrondse aanleg. Enkel het aanvaringsrisico en het effect op bouwkundig erfgoed zal iets beperkter zijn. Indien 2 opstijgpunten op korte afstand van elkaar zouden worden gerealiseerd op Vlaams grondgebied, zullen de negatieve effecten nog groter zijn. In §19.2 van het plan-MER is verder ingegaan op de mogelijke effecten in Wallonië bij een ondergronds tracé in Vlaanderen, met name bij het scenario waarbij eveneens een opstijgpunt in Wallonië moet worden voorzien om een stuk in Vlaanderen ondergronds te kunnen gaan. Ook in § 4.3.6 van de toelichtingsnota is hier dieper op ingegaan.

Dit advies geeft derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt een alternatief tracé voorgesteld voor het meest zuidelijke tracégedeelte. Men stelt voor om vanaf de kruising met de Schelde zowel de bestaande verbinding Avelin als de nieuwe 'Lus van Henegouwen' aan de westzijde van de Schelde te situeren tot het splitsingspunt van Rue des Courbes aan de Pont-à-Rhônes. Men wijst op de huidige situatie, waar in deze zone geen akkerbouw, veeteelt of bewoning aanwezig is. Eventuele aanvaringsrisico's kunnen voorkomen worden door het voorzien van vogelbebakening.

In antwoord op dit bezwaarschrift verwijst de Vlaamse Regering in eerste instantie naar de vigerende regelgeving, waarbij enkel de redelijke alternatieven worden onderzocht. Bij het bepalen van de 'redelijkheid' van een alternatief moet in de eerste plaats rekening worden gehouden met het doel en de geografische werkingssfeer van het plan (zie bv. RvS 2 juli 2019, nr. 245.039, vzw ARMA e.a.). Het komt aan de initiatiefnemer toe om de doelstelling van het plan of project te bepalen. Daarnaast is ook rekening gehouden met de beleidsopties zoals opgenomen in het richtinggevende gedeelte van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). De Raad van State aanvaardt dat beleidsopties gevolgen kunnen hebben voor de redelijkheid van een alternatief (zie bv. RvS 10 september 2012, nr. 220.537, RALDES). Bovendien heeft de Raad reeds uitdrukkelijk aangegeven dat het niet onredelijk is om bepaalde alternatieven uit te sluiten omdat zij niet stroken met de principes uit de structuur- of beleidsplanning (RvS 6 februari 2018, nr. 240.665, Peleman e.a.). Zowel de plandoelstellingen als het RSV stellen het principe voorop om nieuwe hoogspanningslijnen zoveel als mogelijk te bundelen met de bestaande infrastructuur, waaronder bestaande hoogspanningslijnen.

De plandoelstellingen staan beschreven in de toelichtingsnota onder §2.3. Het ingesproken alternatief veronderstelt een gedeeltelijke verplaatsing van de bestaande 380 kV-verbinding Avelgem-Avelin. Die verplaatsing maakt geen deel uit van het voorliggende planvoornemen en vormt een bijkomende ruimtelijke ingreep buiten de vastgelegde plandoelstellingen. Bovendien volgt uit het richtinggevende gedeelte van het RSV dat bestaande lijnen moeten worden versterkt, herbenut en gebundeld. De vraag van bezwaarindiener komt neer op de realisatie van een tracé dat zich volledig buiten deze ruimtelijke logica plaatst en aldus strijdt met de beleidsopties uit het richtinggevende gedeelte van het RSV. Een dergelijk alternatief kan niet als redelijk worden beschouwd.

Voor de volledigheid merkt de Vlaamse Regering nog op dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen het door bezwaarindiener aangehaalde alternatief en de geplande verplaatsingen van 150kV-lijnen in de omgeving van het hoogspanningsstation Avelgem. Het feit dat binnen het project bepaalde 150 kV-lijnen worden verplaatst, doet immers geen afbreuk aan bovenstaande redenering. Deze verplaatsingen zijn technische uitvoeringsmaatregelen die voortvloeien uit het gekozen concept en de plandoelstellingen onverlet laten. De voorgestelde verplaatsing van de bestaande 380 kV-verbinding daarentegen betreft geen louter technische aanpassing, maar een alternatief ruimtelijk concept dat afwijkt van de plandoelstellingen en de ruimtelijke principes uit het richtinggevende gedeelte van het RSV.

Deze bezwaren en opmerkingen geven derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar bezwaarschrift stelt Boerenbond dat onvoldoende duidelijk is hoe de landbouwkundige waarde van de potentiële compensatiegebieden precies werd onderzocht; de huidige selectie lijkt vooral te steunen op een vergelijking met gebieden die landbouwkundig minder geschikt zijn; men vraagt of ook andere, landbouwkundig waardevollere compensatiegebieden voldoende onderzocht zijn.

In antwoord op dit bezwaar verwijst de Vlaamse Regering onder meer naar §18.8.6 van het plan-MER, gevoegd als Bijlage V bij het GRUP. De landbouwkundige waarde van de verschillende mogelijke alternatieve compensatiegebieden werd onderzocht door het Agentschap Landbouw en Visserij via een landbouwimpactstudie (LIS). In een dergelijke studie wordt aan alle geregistreerde landbouwpercelen een impactscore toegekend, van zeer laag tot zeer hoog op een vijfdelige schaal, die aangeeft welke impact de inname van een betreffend perceel zou hebben op de landbouwvoering van het betreffend landbouwbedrijf, rekening houdend met diverse criteria zoals onder meer teelt, ruimtelijke samenhang percelen, bedrijfsstructuur en bodemgeschiktheid.

Er werd rekening gehouden met gebieden in de nabije omgeving van het plangebied die op vandaag een harde bestemming hebben en waarvan beleidsmatig bepaald is dat de ontwikkeling van die harde bestemming niet langer gewenst is. Dit is conform de bepalingen van het verzameldecreet (artikel 61) waarin het volgende wordt gesteld (§ 4.3.2 van de toelichtingsnota, Bijlage IIIa bij het GRUP): "Als een ruimtelijk uitvoeringsplan een wijziging doorvoert van een zachte bestemming of nabestemming naar een harde bestemming of nabestemming, gaat die bestemmingswijziging gepaard met een gelijktijdige en in oppervlakte minstens gelijke wijziging van harde bestemmingen naar zachte bestemmingen. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:

1° harde bestemming: de bestemming van een gebied dat ressorteert onder de categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding "wonen", "bedrijvigheid", "recreatie" of "gemeenschaps- en nutsvoorzieningen";

2° zachte bestemming: de bestemming van een gebied dat ressorteert onder de categorie van gebiedsaanduiding "landbouw", "bos", "overig groen" of "reservaat en natuur".

De compenserende wijziging naar een zachte bestemming gebeurt op gronden waarvan de realisatie van de tot dan toe geldende harde bestemming door de plannende overheid beleidsmatig niet langer gewenst is."

Dit bezwaar geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In sommige bezwaren en opmerkingen wordt gesteld dat de 'Lus van Henegouwen' geen antwoord biedt op een dreigend stroomtekort, maar zich richt op het versterken van de connectie tussen de eilanden in de Noordzee en Europa voor internationale energie-uitwisseling.

In antwoord op deze bezwaren en opmerkingen verwijst de Vlaamse Regering naar Scopingnota 2, gevoegd als Bijlage VI bij het GRUP, waar in §1 wordt ingegaan op de aanleidingen voor voorliggend GRUP en in §2 op de plandoelstellingen. De verbinding versterkt het Belgische 380 kV-net, ondersteunt een betrouwbare bevoorrading en creëert bijkomende capaciteit voor productie en aansluitingen. Dat de verbinding ook energiestromen uit andere delen van het net kan vervoeren, verandert die doelstellingen niet. Het transport van internationale of offshore energiestromen is een gevolg van de integratie in het transmissienet, maar niet de plandoelstelling van het GRUP.

Zoals vermeld in §1.2 van Scopingnota 2 (Bijlage VI bij het GRUP) is de hoogspanningsverbinding 'Lus van Henegouwen' een onderdeel van de nieuwe 380 kV-corridor vooropgesteld tussen Avelgem en Courcelles ('Boucle du Hainaut'). Deze verbinding maakt deel uit van een bredere strategie om het Belgische elektriciteitsnet sterker en betrouwbaarder te maken, waarbij een betrouwbare stroomvoorziening voor de verbruikers en meer onthaalcapaciteit voor alle hernieuwbare energie belangrijke doelstellingen zijn. De ontwikkeling van een sterk transmissienet vormt op deze manier de basis voor de levering van energie tot bij de verbruikers door de leveranciers. Het vermijden van stroomtekorten is hier een essentieel deel van.

In het kader van de GRUP-procedure zijn deze vertaald in de volgende doelstellingen:

1. Het planologisch verankeren en uitbreiden van het hoogspanningsstation in Avelgem om extra onthaalcapaciteit te creëren voor onshore energieproductie of klantenaansluitingen.

2. Het realiseren van een hoogspanningsverbinding van 6 GW tussen het hoogspanningsstation in Avelgem en de gewestgrens;

3. De koppeling te maken met het gedeelte van de verbinding in het Waals Gewest, waar het traject verder loopt tot Courcelles.

4. Het compenseren van de ingenomen agrarische bestemming omwille van de uitbreiding van het hoogspanningsstation.

Het versterken van internationale energie-uitwisseling of het creëren van een exclusieve verbinding tussen de Noordzee en het Europese vasteland behoort op zich niet tot de doelstellingen van het voorliggende GRUP.

Dat neemt niet weg dat de gerealiseerde infrastructuur, eenmaal geïntegreerd in het Belgische hoogspanningsnet, ook energiestromen afkomstig van offshore windparken, internationale interconnecties of andere productie-eenheden zal kunnen vervoeren. Dat is een normale eigenschap van een geïntegreerd transmissienet en geen afzonderlijke doelstelling van het plan. Het feit dat de verbinding dergelijke energiestromen kan transporteren, doet dan ook geen afbreuk aan de primaire doelstellingen, namelijk het versterken van het Belgische hoogspanningsnet, het vergroten van de onthaalcapaciteit en het verzekeren van een betrouwbare elektriciteitsvoorziening.

Uit deze doelstellingen blijkt duidelijk dat het versterken van de connectie tussen eilanden in de Noordzee en Europa voor internationale energie-uitwisseling hier niet toe behoort. Uiteraard zal deze verbinding ook een deel van offshore windproductie van het princess Elisabeth eiland kunnen transporteren omdat deze verbinding deel uitmaakt van het Belgische transmissienetwerk op 380kV dat ook voor die doeleinden wordt gebruikt.

Deze bezwaren en opmerkingen geven geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar bezwaarschrift stelt Boerenbond dat het voorschrift voor agrarisch gebied te beperkend is geformuleerd in haar inrichtingsmogelijkheden art. 6.2. Het voorschrift stelt dat bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies binnen het gebied vereist zijn voor nieuwe exploitaties, maar de Boerenbond geeft aan dat dergelijke constructies in het gebied niet aanwezig zijn. Boerenbond vraagt daarom om dit voorschrift te herbekijken en ruimer te formuleren. Minstens moet in motivering de oefening voorgelegd worden naar afstand tot dichtstbijzijnd gelegen bedrijfszetels, en welke daarvan vragende partij is om deze gronden in gebruik te nemen.

In antwoord hierop verwijst de Vlaamse Regering naar art. 6.1 van de Stedenbouwkundige voorschriften, waarin uitdrukkelijk wordt gesteld dat handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten. Art. 6.2 betreft enkel aan de landbouw verwante activiteiten. Het is dus geenszins zo dat geen nieuwe constructies kunnen worden opgericht in het gebied. Voor zover deze betrekking hebben op de landbouwbedrijfsvoering, zijn deze wel degelijk toegelaten.

Het voorschrift waarnaar verwezen wordt, gaat dus enkel in op de mogelijkheden voor aan de landbouw verwante activiteiten. Conform artikel 6.2 is het volgende toegelaten: "Het verbouwen, uitbreiden of herbouwen van bestaande vergunde of vergund geachte aan de landbouw verwante bedrijven kan toegelaten worden. Nieuwe aan de landbouw verwante bedrijven kunnen toegelaten worden voor zover hun aanwezigheid in het agrarisch gebied nuttig of nodig is voor het goed functioneren van de landbouwbedrijven in de omgeving én ze gevestigd worden in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies. Deze aan de landbouw verwante bedrijven moeten een directe en uitsluitende relatie hebben met de aanwezige landbouwbedrijven door afname of toelevering van diensten of producten. Primaire bewerking of opslag van producten is toegelaten. Verwerking van producten is uitgesloten, met uitzondering van mestbehandeling en mestvergisting." Dit artikel is opgesteld conform de geest van de typevoorschriften en conform de richtinggevende bepalingen (p. 269-271) van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen waarin gesteld wordt dat toeleverende/verwerkende/dienstverlenende landbouwbedrijven thuishoren op bedrijventerreinen en enkel kunnen als functiewijziging van bestaande voormalig landbouwzetels. Het verruimen van dit voorschrift zou dan ook in strijd zijn met de betreffende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. In het RSV wordt immers aangegeven dat het beleid gericht is op het behoud en de verdere ontwikkeling van het agrarisch ruimtegebruik. Hierbij moet in functie van hun ruimtelijk functionele relatie met de landbouw een onderscheid gemaakt worden in dynamiek en functioneren ten opzicht van de landbouwstructuur. Deze differentiatie is in het stedenbouwkundig voorschrift ingeschreven.

Dit bezwaar geeft geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar advies vraagt het College van Burgemeester en Schepen van de gemeente Kluisbergen om de nieuwe lijn zo ver als mogelijk aan te duiden, weg van de percelen van Grote Herreweg 2, 4, 6 en 9. Ook in sommige bezwaren en opmerkingen wordt gevraagd om in de stedenbouwkundige voorschriften een bepaling toe te voegen dat zo maximaal mogelijk afstand wordt gehouden tussen de nieuwe hoogspanningslijn en bewoonde percelen.

De Vlaamse Regering geeft aan dat doorheen het onderzoekstraject, zowel ruimtelijk als naar milieu-effecten, voortdurend gezocht is naar een tracé dat globaal het beste scoort naar milieu-effecten en het minst aantal nieuwe woningen overspant. Er werden dus doorheen de verschillende stappen optimalisaties doorgevoerd om het aantal woningen binnen de 0,4µT-contour te beperken. Ook naar aanleiding van de adviezen op het voorontwerp GRUP werden nog bijkomende optimalisaties onderzocht en doorgevoerd. Dit wordt in de toelichtingsnota (Bijlage IIIa bij het GRUP) beschreven in §4.3.8. Voor deze woningen werden geen optimalisaties doorgevoerd omwille van de ligging van het eindpunt. Een verschuiving van de lijn op deze plaats zou immers meer woningen binnen de 0,4µT-contour opleveren.

Bovenstaande geeft uitvoering aan het Afsprakenkader voor het beperken van de blootstelling aan magnetische velden (cfr. VR 2023 3103 DOC.0327/1BIS), meer bepaald het luik voor de Vlaamse overheid, waar bij het bepalen van de tracés, de alternatievenafweging en het uiteindelijke tracé, is uitgegaan van het voorzorgsprincipe. Daarnaast bevat het afsprakenkader ook een luik voor netbeheerders, waarvan de maatregelen voor hoogspanningsverbindingen en -stations zijn vastgelegd in het Convenant, afgesloten tussen de Vlaamse Regering en de netbeheerder. Dit Convenant bevat naast bronmaatregelen ook ruimtelijke maatregelen, zoals o.m. optimalisaties bij nieuwe trajecten om de afstand tot gevoelige gebouwen te vergroten. In §2.5 van Scopingnota 2, gevoegd als Bijlage VI bij het GRUP, wordt hier omstandig op ingegaan.

Dit advies geeft derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

In haar advies geeft de dienst Integraal Waterbeleid van de provincie Oost-Vlaanderen enkele aandachtspunten mee, met o.m. een verwijzing naar de vigerende wetgeving m.b.t. waterlopen, vereiste machtigingen en regels rond beplantingen in de nabijheid van onbevaarbare waterlopen. De dienst wijst er tevens op dat het project zich bevindt in fluviaal overstromingsgevoelig gebied met middelgrote overstromingskans (deels) en in pluviaal overstromingsgevoelig gebied met middelgrote overstromingskans (deels) en geeft aan hoe de beoordeling dient te gebeuren, met name de inname van ruimte voor waterberging en de mogelijke schade aan constructies. Tot slot wordt aangedrongen om bij eventuele realisatie van verharde oppervlaktes van meer dan 1000 m² bovenop de geldende verordening meer gebiedsgerichte maatregelen te nemen om het effect van deze verhardingen te milderen om zo de (versnelde) afvoer naar de waterlopen te vermijden of te beperken.

In antwoord op dit advies verwijst de Vlaamse Regering naar het Plan-MER, gevoegd als Bijlage V bij het GRUP. Deze milieubeoordeling omvat de elementen voor de watertoets. Met het watersysteem en het leefmilieu is rekening gehouden bij de opmaak van het grafisch plan en de redactie van de stedenbouwkundige voorschriften. Op basis van de geïntegreerde milieubeoordeling is geoordeeld dat het plan geen nadelige gevolgen heeft voor het watersysteem die niet kunnen worden gecompenseerd, noch op andere aspecten van het leefmilieu. Er is rekening gehouden wordt met de in het advies aangehaalde aandachtspunten: er wordt voldaan aan de vigerende wetgeving m.b.t.

waterlopen en er worden geen nieuwe beplaningen voorzien in de nabijheid van bestaande waterlopen. Daar waar een overlap is met overstromingsgevoelig gebied wordt geen ophoging voorzien, waardoor er geen inname is van waterbergend vermogen.

Indien in de uitvoeringsfase zou blijken dat er verharde oppervlaktes van meer dan 1000 m² zouden voorzien worden, zal moeten voldaan worden aan het Hemelwaterbesluit. Binnen het plangebied is er voldoende ruimte om infiltratie- en buffervoorzieningen aan te leggen.

Dit advies geeft derhalve geen aanleiding tot aanpassingen aan het plan.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- Het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, artikel 13, §§ 1 en 3, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, artikel 17, § 3, eerste lid, vervangen bij het decreet van 19 mei 2006, artikel 18, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, artikel 25, § 1, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij de decreet van 7 december 2007, artikel 27, § 3, eerste lid, ingevoegd bij decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2007, artikel 28, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002 en artikel 36ter, § 1, §2, eerste lid en §4 ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij het decreet van 19 mei 2006.
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft en op de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011, wat de bindende bepalingen betreft.
- Het koninklijk besluit van 11 april 1977 houdende de vaststelling van het gewestplan Kortrijk, en latere wijzigingen.
- Het koninklijk besluit van 24 februari 1977 houdende de vaststelling van het gewestplan Oudenaarde, en latere wijzigingen.
- Het besluit van de provincieraad van West-Vlaanderen van 25 juni 2015 houdende de definitieve vaststelling van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan 'Solitaire vakantiewoningen - Interfluvium'.
- Het besluit van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 20 november 2024 houdende de definitieve vaststelling van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan 'PRUP Ruien Centraal'.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Artikel 1. Het bij dit besluit gevoegde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen' wordt definitief vastgesteld.

De normatieve delen van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn bij dit besluit gevoegd als:

1. bijlage I, het grafisch plan.
2. bijlage II, de stedenbouwkundige voorschriften.

De niet-normatieve delen van dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn bij dit besluit gevoegd als:

1. Bijlage IIIa, de toelichtingsnota - tekst.
2. Bijlage IIIb, de toelichtingsnota - kaarten.
3. Bijlage IV, het register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing of compensatie.
4. Bijlage V, het plan-MER.
5. Bijlage VI, scopingnota 2.

Artikel 2. De Vlaamse minister, bevoegd voor omgeving en natuur, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 20 november 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlage I. Grafisch plan

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2026 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen'

Brussel, 20 november 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlage II. Stedenbouwkundige voorschriften

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2026 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen'

Brussel, 20 november 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlage IIIa. Toelichtingsnota - tekst

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2026 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen'

Brussel, 20 november 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlage IIIb. Toelichtingsnota - kaarten

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2026 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen'

Brussel, 20 november 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlage IV. Register met de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding, een planbatenheffing of compensatie

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2026 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen'

Brussel, 20 november 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlage V. Plan-MER

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2026 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen'

Brussel, 20 november 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlage VI. Scopingnota 2

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 november 2026 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Lus van Henegouwen'

Brussel, 20 november 2026

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS